

TRYŠ DIENOS, KURIOS SUKRĖTĖ PASAULĮ

Edvardas Šulaitis

Prieš daugelį metų amerikietis John Reed parašė knygą, pavadintą "10 dienų, kurios sukrėtė pasaulį". Jis tai turėjo galvoje bolševikų revoliuciją Rusijoje, kuri atnešė ne tik Rusijai, bet ir visam pasauliui tiek daug nelaimių, baimės ir siaubo, kad tik dabar, po 74 metų, iš to chaoso vos tik pradeda išsilaisvinti.

Bolševikinė revoliucija apie kurią rašė John Reed jau praeitis, nors ir nelabai maloni, kurią daug metų nebus galima užmiršti. Pasaulis buvo paskirstytas į dvi dalis – socializmo (komunizmo) ir kapitalizmo lagerius ir čia buvo sparčiai ginkluojamasi, kad vienas prieš kitą atrodytų pranašesnis bei stipresnis.

Čia norima kalbėti apie kiek trumpesnę revoliuciją arba perversmą, kuris tęsėsi tik tris dienas, nuo rugpjūčio 19 iki 21 d. ir jis padėjo sugriauti anos, prieš 74 metus vykusios revoliucijos dėka gimusią komunistinę diktatūrą.

Šių eilučių autoriui teko pačiam tą perversmą išgyventi, tuo metu būnant Lietuvoje ir iš arti stebėti jo daugelį momentų ir patirti jo pasekmes. "Gorbačiovas nušalintas nuo pareigų. Valdžia Sovietų Sąjungoje perėmė valstybinis nepaprastųjų padėties komitetas" – tokia žinia tuoj pat apskriejo visą pasaulį. Nors pačioje pradžioje buvo teigiama,

jog Gorbačiovas yra susirgęs ir negali eiti pareigų, todėl jį pavaduoja Janajevs, tačiau ši "pasaka" tuoj pat išaiškėjo.

Pirmuosius pranešimus apie perversmą išgirdau per Lietuvos televiziją perduotą anglų žinių programą iš Anglijos, kuri dažnai kartojo šią netikėtą naujieną. Ją perdavė netrukus ir Lietuvos radijas. Toliau jau viskas gerokai išsisiūbavo: sovietinė kariuomenė pradėjo siautėti visoje Lietuvoje, nors šiaip visuotinės panikos žmonių tarpe nesimatė, nes Lietuvos gyventojai buvo pasiruošę visokiems netikėtumams, ypačiai tragiškųjų sausio mėnesio ir Medininkų įvykių.

Kaip tik dieną prieš šį perversmą teko viešėti šeimoje, kurios sūnus dirba Parlamento apsaugoje. Jie buvo sovietinės kariuomenės taip įbauginti, jog vis kartojo, kad reikia laukti didelio kraujo praliejimo. Ne žiūrint, kaip juos stengiausi raminti, jie visai nesileido į kalbas, sakydami, jog šioje situacijoje turi "daug patyrimo".

Jie iš dalies buvo teisūs, nes sekantį rytą sužinojau, apie karinį perversmą Maskvoje, kuris galėjo lengvai privesti prie masinio kraujo praliejimo. Tik didžiulės laimės dėka, su mažomis išimtimis, buvo apsieita be kraujo tiek Lietuvoje, tiek Maskvoje. Ir čia, turbūt,

Daug kur pati gamta išsipuošė gražiausiomis eglutėmis laukdama didžiųjų metinių Švenčių.
Dirvos nuotrauka

jau taip Apvaizdos buvo lemta, kad pučistai, vietoje tikėtosių pergalės ir grįžimo į stalinistinius laikus, buvo visiškai palaidoti ir jų žygis pagreitino demokratijos pergalę pačioje Sovietų Sąjungoje, o Lietuvai atnešė, anksčiau taip dar buvusį tolimą nepriklausomybės pripažinimą pasaulio valstybių tarpe.

Konkrečius veiksmus, kurie sekė po pučo nepasisekimo, pradedant rugpjūčio 22 diena, jau žinome, nes apie juos spaudoje buvo daug rašyta. Lietuvai tuoj

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVOS AMBASADOS JUNGTINĖMS TAUTOMS VEIKLOS AKTUALIJOS

Lietuvos Ambasados Jungtinėms Tautoms veikla ir išsilaikymu besirūpinantiems pranešama, kad pastaruoju metu, gavus Tautos Fondo – VLIKo kelis stambesnius čekius, gruodžio 9 d. buvo atidaryta speciali sąskaita ambasadas Jungtinėms Tautoms aptarnaujamam bankui. Ton sąskaiton bus dedamos bet kokios sumos gautos ambasados išsilaikymui ir veiklai. Išmokėjimai bus daromi vien tik su Lietuvos Ambasados veikimu surištoms išlaidoms dengti.

Lietuvos Ambasada pradėjo veikti nuo rugsėjo 17 dienos t.y. tos dienos kai Lietuva tapo pilnateise Jungtinių Tautų nare. Iki šiol Ambasada gyveno, taip sakan, skolon. Tas nebuvo per daug sunku, nes visi penki jos nariai bent laikinai dirba kaip savanoriai be algų, išskiriant vieną atvejį. Be to, Ambasada yra prisiglaudusi Lietuvos Genera-

linio Konsulato patalpose be nuomos mokesčio.

Jungtinės Tautos yra konkreti plačiojo pasaulio arena, kurioje Lietuvos balsas gali būti išgirstas. Džiugu, kad lietuvių visuomenė tą padėti gerai supranta ir įvertina. Tai didelis paskatinimas ir moralinė parama pirmuosius išsikūrimo žygius atliekantiems, ypačiai jei pagalba ateina net jos neprasant. Štai ir pora pavyzdžių.

Prieš keletą savaičių ambasadorių aplankė iš tolimų kelionių begrižtantis Vytautas Šliupas su poniu. Patyręs, kad ambasada gyvena kreditan, paliko penketos šimtų dolerių čekį skolom mažinti. New Yorko Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Alksninis, sustabdžius jo vadovauto Committee for Independent Lithuania veikimą, veik porą tūkstančių išteklių padalino Lietuvos ambasadoms Washingtono ir New Yorke paremti.

Okupantų per pusšimtį metų nualinta Lietuva, net savos valiutos dar neturėdama, nėra finansiniai pajėgi finansuoti ambasados išsikūrimą ir jos išsilaikymą bent

Rašau močiutei laišką,
Rašau ant balto sniego.
Mane snieguolės blaško,
Jinai kalneliuos miega...

Dirvos nuotrauka

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **VISOS TRYS BALTIJOS VALSTYBĖS** yra sutarusios, kad savi pinigai – litai, latai ir kronos bus įvestos į rinką tą pačią dieną. Iš rublio vertės nuolatinio kritimo ir kitų reiškinių matyti, kad toji diena greit atėsisianti. Pagal finansininkų apskaičiavimus manoma, kad Lietuvoje šiuo metu yra 13 milijardų rublių, Latvijoje 18 milijardų, o Estijoje 6 milijardai.

• **KAD SOVIETINIS RUBLIS KAS SAVAITĘ LIESĖJA**, jau visi žinome. Praėjusią savaitę už vieną JAV dolerį bankai mokėjo 110 rublių, bet juodoji rinka net 145 rublius. Tokio skirtumo tarp bankų kainos ir juodosios rinkos dar nėra buvę.

• **LIETUVOJE** tebėra 4 divizijos sovietų kariuomenės ir ji yra, kaip specialistai teigia, puolamoje pozicijoje. Iki šiol jokio plano nėra, kaip toji kariuomenė ir kokiais terminais bus išvesta Sovietinės kariuomenės atsakingieji pareigūnai dar kartą pareiškė, kad kariuomenės išvedimas ir išvedimo terminai bus sutarti būsimoje derybose. Lietuva ir Estija nori, kad visa sovietinė kariuomenė būtų išvesta 1992 metais, o Latvija nusileidžianti dar vienerius metus vėliau – iki 1993 m. pabaigos.

• **LIETUVOS VYRIAUSIOS PROKURATŪROS** – A. PAULAUSKO ĮSTAIGA pranešė, kad Medininkų žudynės suplanavo ir jas įvykdė Rygos juodosios baretės, talkinamos Lietuvon atsiųstų specialistų.

• **LIETUVOS SAJŪDIS GRUODŽIO VIDURYJE** dvi dienas posėdžiavo Vilniuje. Svarbiausi svarstomieji klausimai buvo Sajūdžio suglaudimas su vyriausybe ir prezidentinio posto įvedimas į Lietuvos vyriausybės struktūrą. Svarstymai nebaigti ir jie savaitgaliais bus dar tęsiami. V. Landsbergis išrinktas Sajūdžio garbės nariu. Suvažiavime dalyvavo netoli 800 atstovų ir virš 2000 svečių. Buvo nusiųstas ir VLIKo atstovas V. Jokubaitis, kad VLIKas pasveikintų suvažiavimą. Kai kas mano, kad VLIKas be jokio reikalo prisikelia iš naujo gražiai užbaigęs prasmingą darbą ir atsisveikinęs.

• **LIETUVA PAMINĖJO JONO BASANAVIČIAUS GIMIMO 140-ĄSIAS METINES.** Šiai suvakčiai skirtas iškilmingas vakaras įvyko Vilniuje, Menininkų rūmuose.

Vilkaviškio rajono Ožkabalių kaime jubiliejaus proga buvo iškilmingai atidarytas memorialinis muziejus Jono Basanavičiaus gimtojoje sodyboje. Sodyba atstatyta visuomenės pastangomis. Jau kelinti metai čia talkose sodinami ažuoliukai – kuriamas J. Basanavičiaus Ažuolynas.

• **IŠ SOVIETIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIO ŠEVARDNADZE** pareiškimo, kada jo vietoje buvo paskirtas naujas derybų pirmininkas Viktoras Smolėnas, kad deryboms prasidėti nebėra jokių kliūčių. O taip pat ir sovietinės kariuomenės išvedimas iš Lietuvos apspręstas ir ji bus išvesta. Tik nenustatyti išvedimo terminai, kurie turės būti svarstomi būsimoje derybose.

• **LIETUVOJE** giliau šaknis įleidžia veikianti Lietuvių Kalbos Draugija. Dabar ten ruošiamasi antram svarbiam suvažiavimui. Suvažiavimo tikslas, kad lietuvių kalba būtų sparčiau gryninama nuo svetimybių ir stiprinama kaip valstybinė kalba visose srityse.

• **VILNIAUS RADIJAS IR TELEVIZIJA** jau įsikraustė į savas, atgautas ir atremontuotas patalpas. Remonto sąskaitos didelės, nors ir pagalbos gauta daug. Be tos pagalbos, atstatant išgrobta ir sugadinta aparatūrą, būtų dar didesnės.

• **ARTŪRAS PAULAUSKAS**, Lietuvos generalinis prokuroras paprašė, kad sovietija atiduotų Lietuvai teisti sausio 13 d. prasikaltėlius, kurių suorganizuotam terore žuvo 14 asmenų ir 600 buvo sunkiai sužeisti.

Į pabaigą eina tardymas ir Medininkuose įvykdytų žudynių. Kas jas suplanavo ir įvykdė jau žinoma. Baigiantis pasveikti vienas iš likusių gyvų apsaugos vyrų – Šernas, davė stebėtinai teisingus parodymus, kaip žiauriai su jais buvo elgiamasi. Visų velniavų organizatoriai, kaip ir visada, buvo komunistų partijos vadai, kurie dabar slapstosi Rusijos respublikoje.

• **KALININGRADO SRITIES ADMINISTRATORIUS** buvo atvykęs į Vilnių ir tarėsi su ministru pirmininku G. Vagnorium. Kokį vaidmenį vaidins Kaliningrado sritis būsimoje sovietijos – Lietuvos derybose gal palengva išaiškės panašiuose susitikimuose.

• **ESAM MINĖJĘ, KAD LIETUVAI PASKIRTAS NUNCIJUS.** Ir padarę klaidą jį pavadindami italų, o ištikrųjų jis yra ispanas. Vatikano atstovybė įsikurs Vilniuje, Kasciuškos gatvėje 28 Nr. Ten dar tebėra Dailininkų Sąjunga ir reikia didelio remonto.

• **KADA PRADĖJO AIŠKĖTI**, kad buvę aktyvūs KGB talkininkai yra prasiveržę į dabartinius patriotinius sąjūdžius, pradėta reikalauti, kad tokie asmenys savanoriškai užpildytų anketas, ar jie buvo verčiami tai daryti prievarta ar iš įsitikinimų, o gal dar dėl kitų priežasčių.

Lietuvos Sąjūdžio vadovybė kviečia, kad visi savanoriškai iš darbo pasitrauktų, jei yra kuo nors su KGB susipainioję. Ji taip pat prašo, kad būtų teisiškai apibrėžta KGB agento savoka ir jo atsakomybė.

*Stasys ir Daniela Lozoraičiai
kartu su visais Lietuvos
Ambasados Vašingtone
bendradarbiais
labai nuoširdžiai linki
linksmų Šventų Kalėdų
ir laimingų Naujų Metų
ir dėkoja visiems,
parėmusiems Ambasadą*

Vašingtonas

1991

BROOKLYNE MIRE JONAS VALAITIS

Visuomenininkas, žurnalistas, redaktorius Jonas Valaitis, prieš 87 metus gimęs Bostone, bet savo jaunystę praleidęs Lietuvoje, mirė gruodžio 5 d. naktį savo namuose Brooklyne. Jis net 64 metus aktyviai veikė dviejuose kontinentuose ir savo įvairia veikla paliko ryškius pėdsakus kultūrinuose bei visuomeniniuose laukuose.

Gimęs 1904 m. gegužės 11 d., tėvų buvo parvežtas į Lietuvą 1913 metais ir ten išgyveno iki 1927 m. Kaune mokėsi mokytojų seminarijoje. 1923 m. pradėjo savo žurnalistinę veiklą, redaguo damas "Jaunimą". Sugrįžus Amerikon nuo 1928 m. redagavo "Vienybę" (iki 1933 m.). Šį laikraštį jis vėl redagavo nuo 1968 iki 1985 m.

Amerikoje jis dėstė mokylose, turėjo savo radijo valandėlę (vėliau jis talkino kitų vadovaujamoms valandėlėms). Prieš II pas. karą organizavo ekskursijas į Lietuvą, stipriai rėmė Dariaus-Girėno skrydį Lietuvon ir prisidėjo prie dešimties kitų darbų.

Buvo vienas iš Balfo organizatorių ir aktyvių šios šalpos organizacijos darbuotojų. 1948–51 metais buvo Balfo įgaliotu darbuotoju Europoje: lankė pabėgelių stovyklas ir padėjo tautiečiams atvykti į Ameriką.

Čia tik maža dalelė visų darbų, kuriuos Valaitis dirbo. Dar reikia pažymėti jo veiklą Susivienijime Lietuvių Amerikoje organizacijoje, kurios organą "Tėvynę" jis redagavo iki pat mirties. Buvo geras kalbėtojas ir be jo kalbų neapsicidavo didesnis lietuvių renginys. Turėjo gerą atmintį ir galėjo be jokių užrašų papasakoti apie prieš daugelį metų buvusius įvykius.

Su velioniu atsisveikini mą gruodžio 5 d. M. Šalins-

kienės laidotuvių koplyčioje pravedė geras jo draugas, "Lietuvos Atsiminimų" radijo valandėlės vedėjas dr. Jokubas Stukas. Kalbas pasakė LB New Yorko apygardos pirm. V. Alksninis, D. Jonaitienė, K. Miklas. Po to velionio kūnas buvo sudegintas ir pelenai bus pervežti į Lietuvą, ir ten palaidoti.

Su Jono Valaičio mirtimi senoji Amerikos Lietuvių išeivių karta neteko turbūt paskutinio savo veiklaus darbuotojo. Jonas Valaitis, kurį pažįsta beveik visi Amerikos lietuviai – senosios ir naujosios kartos, iškelia vo

amžinybėn. Jo mes pasigėsime, jį vargu ar kas galės pavaduoti.

Tad ilsėkis ramybėje, mielas plunksnos drauge!

Edvardas Šulaitis

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukruta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS TAUTININKŲ FRAKCIJOS PIRMININKUI MEČISLOVUI TREINIUI

Gerbiamas p. Pirmininke!

Išėivijos lietuvių taip ilgai laukta palaiminta diena galiausiai atėjo – Lietuva ir vėl yra laisva ir nepriklausoma valstybė. Daugiau kaip 50 metų užtrukusios mūsų pastangos garsinti sovietų įvykdytą niekšybę ir kelti Lietuvos laisvės bylą laisvojo pasaulio valdančiųjų sluoksnių viršūnėse nepaliko be naudos. Tai darėme iš meilės pavergtai tautai ir ištikimybės Lietuvai, nes mes juk esame tos kartos dalis, kuri ir 1918 metais iškovojo tautai laisvę, ir mes didžiuojamės būdami tos tautos vaikai! Bet kokie yra laisvoje Lietuvoje gyvenančių mūsų brolių ir sesių jausmai mums?

Antai jau kuris laikas mus bandoma laikyti nepageidaujamais našlaičiais. Ir neseniai Lietuvos Aukščiausioji Taryba vėl nubalsavo mus tokiais palikti, t.y. Lietuvos pilietybės mums nepripažinti. Mes, patriotinės išeivijos nariai, esame tuo nuosprendžiu labai nusivylę, bet esame dėkingi tiems Aukščiausiosios Tarybos atstovams, kurie vis dėlto balsavo mums pilietybės neatimti, tos pilietybės, kurią mūsų gimtis savame krašte mums suteikė ir kurios mes niekada neišsižadėjome.

Mus, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narius ir visus tautinės minties Amerikos lietuvių pradžiugino žinia, kad Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Tautininkų frakcijos deputatai, supratę mūsų troškimą būti tikraisiais tautos vaikais, balsavo už besąlyginę teisę mums Lietuvos piliečiais pasilikti.

Mes jais didžiuojamės ir esame jiems dėkingi!

Su pagarba,

Dr. P. Švarcas

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Pirmininkas

K. Milkovaitis
Sekretorius

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Atsiųsto numerio kaina 65 centų •
Straipsniai pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę •
Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

"Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms!" – šv. Luko evangelija

PIRMOSIOS KALĖDOS

Antanas Dundzila

Kalėdų istorijoje bene gyvenimiškiausiai tuometinio pasaulio dvasinį skurdą ar net aklumą nusako epizodas apie ką tik gimusio Kūdikio paguldymą ėdziose. Tas pats epizodas kalba ir apie šventosios Šeimos išradingumą. Matote, šventajai Šeimai nebuvo vietos už eigoje... Vargo ir šalčio engiami, Juozapas su Marija labai sumaniai pasirinko tvartelį...

Šių metų Kalėdos tam tikra prasme yra pirmosios Lietuvai. Kaip anie nustebe ir be žado piemenėliai Betliejuje, taip visi geros valios lietuviai, irgi nustebe ir be žado, šiais metais gali džiaugtis. Laisvės ir nepriklausomybės pranašystės išsipildė. Tas laukimas, ta ilga pusšimtį metų trukusi tautos fizinio ir dvasinio naikinimo kelionė pasibaigė. Pasibaigė staigiai ir netikėtai – visai kaip prieš beveik 2,000 metų įvykęs pačių pirmųjų Kalėdų stebuklas!

Dar šių metų pradžioje net krikščioniškos prigimties pasaulio valdovai nesutiko Lietuvai duoti vietos nepriklausomų šalių užėjoje. Vytauto Landsbergio išsakytais žodžiais, Lietuvai buvo vis patariama: "Turėkite kantrybės, pabūkite dar kalėjime!". Lietuva kantariai, nuolankiai klausėsi tų fariziejiškų patarimų ar net velnio gundymų. Tačiau Lietuva taip pat labai tvirtai ir išradingai skynėsi kelią į tik stebuklu įmanomą ateitį. Pripažinkime: tokia buvo Dievo valia.

Dabartinė Lietuvos nepriklausomybė irgi buvo pagimdyta griūvančiame šių laikų tvartelyje. Skirtumas gal toks, kad anuomet, aname tvartelyje šieną ramiai sau kramtė žmonių prijaukinti gyvulėliai. Šių laikų tvartelyje matome gal tik ke-

letą ėriukų, tačiau apie mus zuja ir zylioja dar tik vakar buvę plėšrieji žvėrys. Dieve, saugok Lietuvą nuo jų!

Nežiūrint pavojų, esame liūdininkais: viso pasaulio galiūnai pradėjo siųsti savo pasiuntinius į nepriklausomą Lietuvą. Panašiai, kaip anuomet.

Kaip ir prieš 2,000 metų Betliejuje, taip ir per šias Kalėdas Lietuvoje yra šalta, sunku gyventi, yra nyku. Senelius, suaugusius ir kūdikius tačiau šildo ir našta lengvina laisvo gyvenimo viltis.

Šį rudens Amerikoje lankėsi nepaprastai didelė asmenybė – buvęs Kronikos redaktorius, sovietų kalinys, dabar jau vyskupas Sigitas Tamkevičius. Spalio 13 d. Washingtono Marijos šventovėje jis pasakė išpūdingą pamokslą, kuriame suminėjo tris Lietuvai Dievo skirtus stebuklus. Pirmasis tai buvo Marijos pasirodymas Šiluvoje, antrasis – atgauta nepriklausomybė ir trečias, kurio, vysk. Tamkevičiaus žodžiais, dar laukiame: laukiame Lietuvos žmonių atsivertimo iš vergijos į prider-

TRYŠ DIENOS, KURIOS SUKRĖTĖ PASAULĮ

(Atkelta iš 1 psl.)

pat atėjo šviesesnės dienos: tuoj buvo sugrąžinti televizijos ir radijo rūmai bei bokštas, dėl ko daugiau negu pusmetį buvo daug kovota ir badauta, į lietuvių rankas grįžo ir spaudos rūmai, likviduota taip daug žalos lietuviams padariusi KGB įstaiga, na ir buvo nuverstas taip ilgai lietuvių "saugojęs" Leninas...

Tai iš tiesų, buvo nelaukti veiksmai, apie kuriuos savaitę prieš tai niekas nedrįso pranašauti. Drauge su tautiečiais Lietuvoje buvo malonu pergyventi tuos džiaugsmingus momentus ir švęsti užtarnautos pergalės šventę. O švęsti tikrai buvo dėl ko.

Aš stebėdavausi mūsų tautiečių užsispyrimu ir atkaklumu. Jeigui į Ameriką iš Lietuvos atvykstančiųjų tarpe kartais pastebėdavau vieną kitą, kuriam žemiškos gėrybės nustelbdavo gyviničius Lietuvos ir lietuvių klausimus, tai pačioje tėvynėje tokių nesutikau. Kur tik nėjau: ar prie Parlamento rūmų, ar įvairiuose mitinguose, ar piketuojant OMO-

ramą nepriklausomą gyvenimą.

Po ilgų metų vergijoje, po nesuskačiuojamų aukų ir kančių, šiais metais švęsdami Kalėdas, linkime visiems vysk. Tamkevičiaus lūpomis išsakyto trečiojo stebuklo. Tai svarbiausia. Savaimė suprantama, kad džiaugiamės savo pačių akimis matytu, įvykusi antroju; bet meldžiame – meldžiame – meldžiame ir karštai vienas kitam linkime trečiojo.

Pagarbiai minėdami šv. Kalėdų stebuklą, nepamirškime, kad stebuklai iš tikrųjų įvyksta net ir šiais laikais! (1991-XII-16)

Ną – visur klausdavau – na ir kaip – ar atsilauksite, ar nepavargsite prieš žymiai stipresnį priešą?

Mane jaudindavo tautiečių atsakymai: atsilauksime, nuo bado nemirsime, bent duonos turėtų užtekti. O kiek gi žmogui čia reikia. Mes kentėjome tiek metų, iškentėsime ir dabar. O pergalę turėtų būti netoli. "Tokių maždaug žodžių išgirdavau iš mūsų tautiečių lūpų. Ir nė vieno dvejojančio dėl sunkios materialinės būklės, dėl vienokių ar kitokių nedateklių. Tokie žodžiai davė ir man daugiau ugnies, daugiau pasitikėjimo savo tautiečiais, kurie Amerikoje besilankydami kartais atrodydavo vis daugiau pavargsta, metasi į žemiškas gėrybes. Tačiau šie juk nesėdėdavo Lietuvoje, o atvažiuodavo "Amerikos

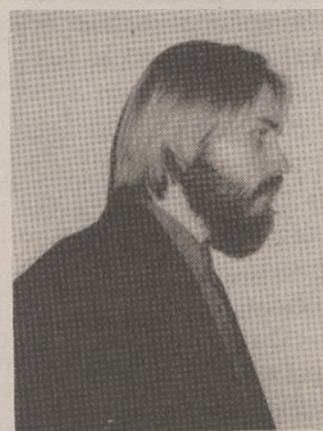
ieškoti".

Daug gero būtų galima apie mano tautiečius pasakyti prieš perversmą, jo dienomis ir tuoj po perversmo. Tačiau, trumpai tariant, tos dienos mane įtikino, jog Lietuva tikrai bus gyva ilguis metais, nes turi tiek daug pasišventusių žmonių. Jų mačiau tūkstančiais, kuomet prez. Vytautas Landsbergis rugpjūčio 19 d. pakvietė ginti Parlamento rūmus, mačiau dideles minias, kuomet buvo piketuojamas baisusis OMON'as, regėjau mases kitur, kur tik Lietuvai sprendėsi likiminiai klausimai.

Praėjusius devynis kartus, kuomet grįždavau iš viešnagės savo tėvų krašte, jausdavausi liūdnas ir prislėgtas. Tačiau dešimtas kartas nemelavo: grįžau giedria nuotaika ir džiaugsmu veide, nes teko būti retu liudininku laisvę atnešusių perversmo dienų. Na o ko daugiau buvo galima laukti, ar čia nėra didžiausia dovana mums visiems.

DAR VIENAS VILNIETIS ILLINOIS UNIVERSITETE

Neseniai rašiau apie keturis Vilniaus universiteto dėstytojus, kurie atvyko stažuotis į Illinois universitetą Chicagoje. Dabar norisi pristatyti patį vėliausiąjį vilnietį, atvažiuosį į šį universitetą rinkti medžiagos savo moksliniam darbui.

Šis vilnietis yra Artūras Tereškinas (gimęs 1965 m.). Jis dar tik pernai (1990 m.) yra baigęs Vilniaus universitetą ir šiuo metu yra Lietuvos Mokslų Akademijos Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto aspirantas. Artūro mokslinio darbo objektas – XVIII amžiaus antros – XIX amžiaus pirmos pusės Lietuvos religinė raštija lietuvių ir lenkų kalbomis. Jo mokslinio darbo vadovė-istorikė, MA mokslinė bendradarbė, mokslo kandidatė Ingė Lukšaitė.

Kuomet prieš mėnesį Chicagon atvykusio Artūro Tereškino paklausiau apibūdinti stažuotės Illinois un-te tikslą, jis pareiškė:

"Noriu surinkti kuo daugiau medžiagos iš kultūrinės, socialinės, literatūrinės teorijos srities, stengsiuosi susipažinti su naujausiomis

Amerikos kultūros bei literatūros teorijos ir istorijos studijomis. Domiuosi amerikiečių kultūrinės antropologijos darbais. Pradedu klausyti antropologijos, sociologijos, retorikos istorijos bei literatūros teorijos ir kritikos kursų paskaitų."

Čia reikia pažymėti, kad Artūras yra išspausdinęs straipsnių apie XVIII amžiaus Lietuvos pamokslus, o taip pat literatūros kritikos straipsnių, recenzijų. Šie darbai sudomino Illinois un-to lituanistiko katedros vedėją prof. Bronių Vaškelį ir šis Artūrą pakvietė atvykti studijoms į Illinois un-tą. Artūras taip pat rašo ir poeziją ir jo pirmasis eilėraščių rinkinys – "Grūdinio žuvys" šiuo metu yra leidžiamas Kaune.

Artūro stažuotė Illinois un-te tęsis pusę metų – iki 1992 m. balandžio mėnesio. Jo studijoms Chicagoje 3 tūkst. dolerių paskyrė Lituanistikos katedros fondas, o tūkstantinę pridėjo Lietuvių Fondas.

Kaip ir pirmieji keturi, taip pat ir jis pradžioje, kol ras sau butą, yra prisiglaudęs Šulaičių namuose Cice-roje.

Prof. Broniaus Vaškelio nuomone, šis jaunas vyras yra gilus mąstytojas, kuo galima įsitikinti skaitant jo straipsnius, todėl iš jo daug galima laukti. Reikia palinkėti, jog studijos Chicagoje ir čia įgytos žinios dar labiau padėtų mūsų jaunam tautiečiui jo pasirinktoje studijų srityje.

*Tautos Fondas Amerikoje
registruota pasaulinė lietuvių
organizacija dėkoja ir sveikina:*

*Dėkoja visiems talkinusiems jo darbuose,
visiems aukojusiems Lietuvos išlaisvinimui ir
Lietuvos atstatymui.*

*Tik Jūsų dėka buvo sukurta virš \$5,000,000.
Tai Jūsų pasišventimo ir pasiaukojimo
vaisius Lietuvai.*

*Linkime linksmy šv. Kalėdų ir
laimingų Naujųjų 1992 metų.*

*Tautos Fondo
taryba ir valdyba*

ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA

Premijuota Dirvos konkursinė novelė

Antanas Dundzila

IV tęsinys

– Ei, ei, į viršų, į viršų! Jėgos! Viską į priekį!!!

– Robi, mes vistiek kren-tam..., – ištarė kopilotas.

– Aš žinau..., – atsakė kapitonas 6:05:52.

Lėktuvas, prieš 30 – 40 sekundžių sekmingai perskridęs vieną vėjo kaminą, dabar jau daug žemesniame aukštyje pateko į antrą. Du, vienas šalia kito siaučiantys vėjo kaminai 1985 metais dar buvo negirdėtas meteorologijoje dalykas.

Lietui pilant, dar horizon talinė skridimo padėtyje lėktuvas trenkė į suartą lau-ką, vėl truputį lyg pakilo ir toliau gramozdiškai pačiuo-žęs žeme, pataikė į greitke-liu pravažiuojantį automobi-lį. Dar už trečdalis mylios kairiu sparnu užkabino vandens bokštą, užsidegė ir persivertęs įsirausė žemėn, sustojo.

Po šios avarijos Federalinė Aviacijos Agentūra pa-keitė audros metu besilei-džiantiems lėktuvams nu-rodymus. Anksčiau buvo skelbta, kad, leidžiantis ne-pastoviam ore, kapitonas turi nuspręsti bent 500 pė-dų aukštyje, ar reikia leidi-mąsi nutraukti ir bandyti vis-ką iš naujo. O dabar ši aukš-čio riba buvo pakelta iki 1,000 pėdų. Toks buvo Del-tos 191 įnašas oro kelionių saugumui...

Pasižiūrėjau į laikrodį. Keistu sutapimu, laikas bu-vo 6:05. Užrakinęs Deltos dokumentus metalinėje spintelėje, pasiėmiau ap-siaustą, skrybėlę ir išėjau namo. Parvažiavau šiek tiek susinervinęs, Deltos tra-gedijos duomenų prislėgtas.

Po kokio mėnesio vėl visą dieną praleidau Atlan-toje, posėdžiaudamas su Del-tos tarnautojais. Reikėjo gauti jų galutinį pritarimą mūsų įmonės siūlomam duo-menų vaizdavimui. Nors bendrais bruožais ši reikalą jau buvome aptarę anks-čiau, dabar reikėjo su jais persijoti detales ir parodyti statinius pagrindinių vaizdų pavyzdžius.

– Siekdami norimo rea-lizmo, mes siūlome gana de-tališkai rodyti pilotų instru-mentus skridimo metu, – aš aiškinau. – Štai, čia yra bor-to lentelės su visais skaitliu-kais pavyzdys. Nusileidi-mui reikalingus instrumen-tus mes rodysime ryškiau.

– Aš manau, kad visų borto detalių tikrai nereikia, – pasipriešino Alicija Sha-fer ir kiti jai pritarė. – Ne-reikia rodyti duomenų, ku-

rie nėra esminiai bylos ei-gai. Rodant per daug, dar tik kas nors prikibs prie ko-kio šalutinio instrumento. Apsispręskime realiai pa-vaizduoti esminius skridimo instrumentus, taškas. Rody-kime vėjo vektorių, vairų poziciją, dujų spaudimo san-tykį motoruose, lėktuvo pa-dėtį bei greitį ore ir aukštį virš žemės. To užteks.

Aš greitai žymėjau šias pastabas ir komentavau:

– Mes sąmoningai siūlo-me daugiau, negu kad gal iš tikrųjų reikia. Visų pirma, nenorėjome kokio svarbaus instrumento praleisti. Ant-ra, galvojome, kad, dide-liam ekrane rodant visus in-strumentus, bus ir išpūdis di-desnis. Kai kurie mūsų klientai kaip tik pageidauja kuo daugiau detalių. Tačiau čia visai sutinkame su ju-mis, kad reikia rodyti tik es-minius duomenis. Rody-dami mažesnę instrumentų kiekį, apsieisime ir su ma-žesniais ekranais.

Tokia kliento nuomonė buvo mums visiškai priimtina, nes mažesnis detalių skaičius mums reiškė šiek tiek mažiau darbo. Norma-liai konsultantai ir technolo-ginių duomenų tiekėjai sau darbo apimtį mažinti ne-siskubina. Šį kartą aš nesi-priešinau, nes ir taip darbo iki nustatyto termino buvo per akis, o mums atlygini-mas buvo suderėtas ne nuo detalių gausumo, bet nuo pagamintų video sekundžių skaičiaus.

– O tas ekranas su į au-drą skrendančiu lėktuvu yra beveik impresionistinis še-devras, – pasakė Eriko vir-šininkas. – Jei Renmoir'o laikais būtų skraidę lėktu-vai, tai toks jo paveikslas šiandien kaštuotų milijonus dolerių!

– Ačiū už tokį įvertini-mą, – atsakiau.

Mano viršininkas, pasi-rodė, buvo teisus. Mūsų, Frankas išpūdingai įvykdė savo uždavinį. Jo suprogramuotame ekrane impresio-nistinio momento pajutimas buvo ryškus. Dabar ir aš, atidžiau pasižiūrėjęs, ten ma-čiau talentingai išpildytą peisažą su audros dangumi, su lėktuvo tamsiu siluetu, su apčiuopiamu "peinture clai-re", ar kaip ten meno istori-kai bevardina, išreikalavimu. "Keista", – pagalvojau. "Su technologija nieko bendro neturintis reiškinyms mums čia taip pasaldinio nuotaiką. Grįžus reikės šį komplimen-tą perduoti Frankui ir savo viršininkui. Jie nudžiugs!"

Tolimesniu diskusijų metu man atėjo visai naja mintis:

– Čia beposėdžiaujant man kilo dar vienas suma-nymas, prašau paklausti. Mes žinome, kad paskutinė-mis skridimo minutėmis audra lėktuvą labai mėtė ir pilotai net keiksojo, kad jų skaitliukai visaip šokinėja. Mes gi čia planuojame labai aiškiai rodyti duomenis. Tačiau pilotai aiškiai rodan-čių instrumentų neturėjo, jie tik retkarčiais juos aiškiai matė! Mėtomi ir vėtomi, jie tik apytikriai galėjo spręsti apie lėktuvo greitį, ILS ko-ordinates ir visa kitą. Jeigu iš tikrųjų audroje instru-mentai šokinėja ir būna ne-įskaitomi, tai ir mes rodyki-me savo instrumentus dvej-o pai: rodykime juos aiškiai ir tiksliai, bet taip pat juos pa-rodykime drebančius, šoki-nėjančius, neįskaitomus...

– Puikus pasiūlymas! – tuoj pat pritarė Eriks.

– Kazin ar lėktuvo regis-tratorius dokumentuoja vi-bracijas? – susidomėjo Ali-cija.

– Aš nežinau, ar iš regis-tratoriaus įrašų bus galima atkurti, kaip vibravo borto lentelė, – suabejojo vienas jų inžinierius. – Jei tiksliai prisimenu, ta L-1011 Sunds trand UFDR mašinėlė regis-truoja 64 parametrus per se-kundę... Tame skaičiuje gal bus ir vibracijos duome-nų. Bet sumanymas geras, aš šį reikalą patyrinėsiu.

– Manysčiau, kad tiksliai atkurti tų instrumentų šoki-nėjimo juk nereikia, – gar-siai samprotavo Alicija. – Bandysime parodyti, kaip ten tas viskas galėjo atrody-ti, o kad buvo blogai, tai kiekvienas pilotas paliūdys.

– Aš šitą sumanymą pra-nešiu mūsų advokatams. Esu tikras, jie bus labai pa-tenkinti. Pasiūlymas yra puikus, prašau jį užprotoko-luoti pasitarimo užrašuose, – Eriks atsisuko į savo se-kretorę.

Nors tai buvo penktadie-nis, mūsų pasitarimai nusi-tęsė į ankstyvasias pavaka-rio valandas. Delta mano 4:45 valandos vakaro skri-dimą pakeitė į šeštadienio rytą ir užsakė viešbutyje kambarį. Į posėdžio galą jau visi dalyviai laikas nuo laiko nekantriai pasiraivy-davo savo kėdėse.

– Jūs, kaip matau, esate nepratę valandų valandas išsėdėti pilotų kėdėse toli-mųjų skridimų metu, – su šypsniu pastebėjo Alicija, kai posėdis jau artėjo prie galo.

Išsiskirstant ir atsisveiki-nant, Eriks dar pridėjo:

– Bičiuli, savo sumany-mu užsidirbai ordiną. O jei pasiūlymas turės įtakos į mūsų suderėtą kainą, tai man nedelsdami praneškite.

– Pirmadienį ar antradienį tau paskambinsim. O jūs tuo metu jau gal turėsit tų vibracijų duomenis?

– Jei ne pradžioj savai-tės, tai tikrai jos gale, – jis šyptelejo su pasitikėjimu. – Laimingos kelionės namo!

– Ar skristi su Delta gali būti laimės reikalas?, – ban-džiau jį paerzinti.

– Nesakyčiau, kad tai lai-mės reikalas, tačiau pats ma-tai, kad kartais pasitaiko ir nelaimė...

– Eriks, prieš dvi savai-tes nusileidęs Los Angeles su Braniffu, girdėjau tokį pranešimą: "Ladies and Gentlemen! Saugioji jūsų kelionės dalis dabar jau pa-sibaigė... Įlipę į automobi-lius, neužmirškite prisirišti diržais ir atsargiai važiuo-kite. Artimoj ateityj mes norime vėl su jumis skristi!" Eriks nusijuokė:

– Pasakyta daug teisy-bės. Ir gudriai pasakyta!

Pasibaigus posėdžiui, vie-tiniai išsiskubino į namus, o aš atsiradau patogiam vieš-bučio kambaryj. Buvau nu-vargęs, bet maloniai nuteik-tas savo profesijos ir aviaci-jos detalių. Uždavinys bu-vo ir įdomus, ir skatinantis dirbti. Atrodė, kad čia bus galima kažką naujo atsiekti! Mane dar džiugino ir klien-to su entuziazmu priimtas mano sumanymas. Jaučiausi ką tai kūrybingo tą dieną atsiekęs.

Mūsų visų nustebimui ir nusivylimui, Deltos bendro-vė bylą pralaimėjo. Nepa-dėjo advokato Scotter pa-stangos, nepadėjo mūsų pa-gamintas video.

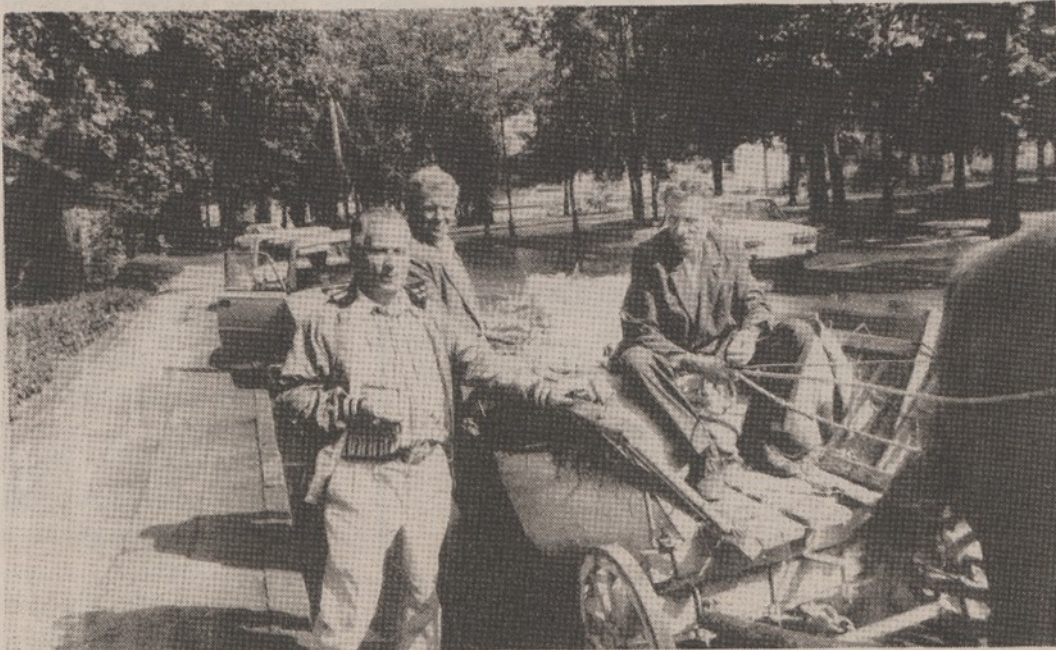
Būdinga, kad Deltos opo-mentai taip pat pasigamino vaizdajuostę ir ją demon-stravo teisme. Pašaliniam stebėtojai turėjo atrodyti ironiškai, kai Robertas Scot-ter bandė blokuoti oponentų juostą teismo posėdyje. Pra-laimėjęs šį procedūrinį ma-nevrą, jis tuoj pat turėjo gin-ti savojo video rodymą. Sa-vo ruožtu, jo oponentai irgi bandė mūsų pagamintą vi-deo diskvalifikuoti. Ginda-mas savo poziciją, Scotter ramiausiai naudojo ką tik girdėtus oponentų argumen-tus ir oponentų naudai bylo-je jau padarytą precedentą: Man, užaugusiam inžineri-jos disciplinoje, tokie reiš-kiniai atrodė labai keistai.

Byla pasibaigė teismo paskelbtu 72 lapų sprendi-mu, kurį Delta, aišku, ape-liavo. Teisėjas savo spren-dime argumentavo, kad per paskutines skridimo minu-tes Deltos igula nekreipė pakankamai dėmesio į lėktu-ve turėtą radarą, kurio ekrane aiškiai tūnojo smarkios audros dėmės. Teisėjo nuo-mone, kapitonas privalėjo į tokios audros sukūrį neskris-ti.

(Bus daugiau)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
su NUOLAIDA pristatomi į namus. Kiekiai neriboti BE MUITO. Savo daiktus siųs-kite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

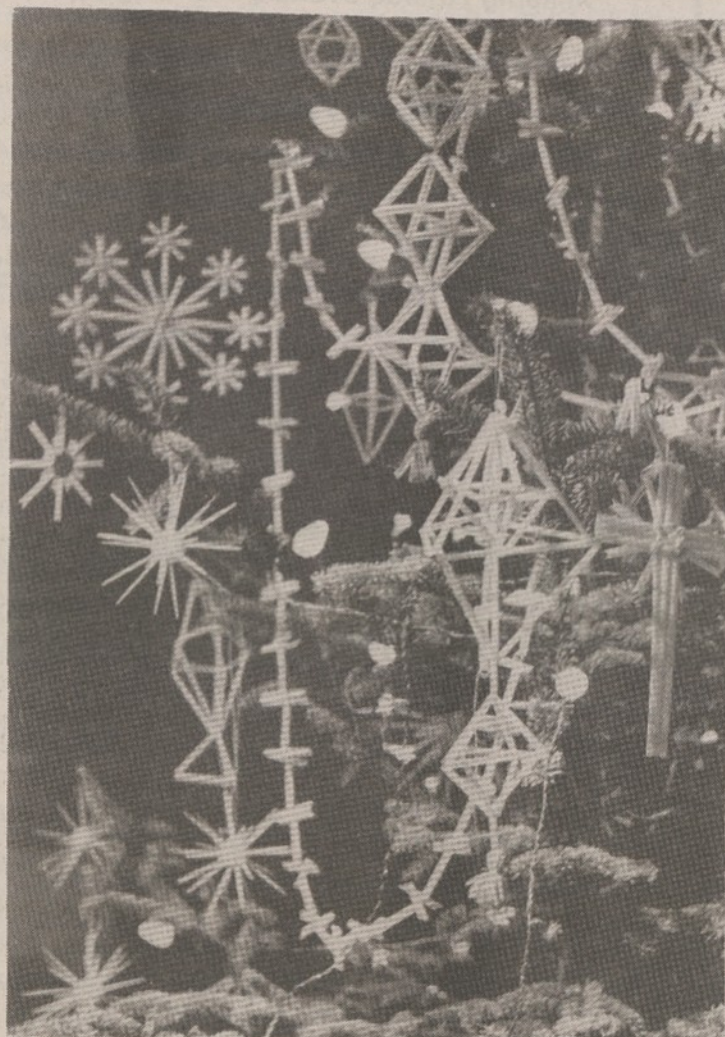

Lietuvoje nors yra jau daug automobilių, tačiau mažuose miesteliuose į atlydus dar kartais atvažiuoja arkliais traukiamais vežimais. V. Kapočiaus nuotraukoje galima matyti vieną iš tokių vežimų. Dzūkijoje praėjusią vasarą, kur be vietinių gyventojų dalyvavo ir svečias iš Amerikos Ed. Šulaitis.

SALZBURGAS IR W.A. MOZARTAS

Henrikas Stasas

LIETUVIŠKA EGLUTĖ

Kad būtų ji gražiausia,
kad būtų ji balta,
su šiaudinukais puošia
eglutę mūs tauta.

Iš paprastų šiaudelių
išlanksto žvaigždeles,
žiemos baltąsias snaiges,
kaip žydinčias gėles...

Paskiau jas sukabina
žvakelių šviesose,
ir spindi jos kaip tikros
eglutės šakosė.

Lietuviška eglutė
šiaudeliais išpuošta.
Tokios neturi žemėj
jokia kita tauta.

*Romualdo Kisieliaus
nuotrauka ir eilėraštis*

Siais metais, gruodžio mėn. pasaulis prisimena muzikos genijaus Wolfgang Amadeus Mozarto 200 metų mirties sukaktį. Tad šis mėnuo ir skirtas jo kūrybai. Visur rengiami jo kūrinių koncertai ir platesnio masto muzikos festivaliai. Kaip iš spaudos patyrėm, Lietuvoje taip pat gruodžio mėnuo skirtas Mozartui atminti ir įvairiuose miestuose vyksta operos, baleto ir koncertų programos. Clevelando klasikinės muzikos radijo stotis WCLV taip pat skelbė "Mozart-Woche", kurią globojo ITT bendrovė.

Prisimenant šį genealų muziką noriu skaitytojus bent trumpam nukelti į jo gimtąjį miestą Salzburgą, pažvelgti į Mozarto laikais ten vyravusią atmosferą ir jos santykius su kūrėju.

Salzburgas, kuris pasaulyje laikomas vokiškąja Roma, jau buvo žinomas karaliaus Tiberijaus laikais. Čia 1842 metais ruošiant Mozarto paminklui statyti pamatus žemėje, buvo rasta mozaikinė plokštė su įrašu: "Čia apsigyveno laimė ir tegul nedrįsta čia įžengti blogis". Taigi laimė šiam miestui buvo jau numatyta prieš 2000 metų, kada Tiberijaus kariai šia plokštę užkasė. Tada čia įkurtą miestą jie pavadinę Juvavum ir tik vėliau jis tapo Salzburgu.

Ilgai ši vieta buvo nereikšminga, tik išplitus krikščionybei Salzburgas katalikų pasaulyje tapo pirmaeilium miestu. Vyskupai čia įgijo didelius žemės plotus, dvarus ir net druskos kasyklas. Taip praturtėję įsigijo ir politinės galios, tapdami net despotiškais krašto valdovais. Kai kurie siekė čia įkurti net vokiškąją Romą.

Tad nenuostabu, kad Salzburgo istorija pilna intrigų, kovų, tragiškų ir komiškų epizodų, įvairiausių prieštaraščių ir kontrastų.

Šiandien Salzburgas nėra didelis, bet jame vyrauja didiesčio dvasia, atrodo kasdieniškas, bet kartu ir šventiškas. Tai charakteringos šio miesto žymės, kurios jį išskiria iš kitų Europos miestų ir todėl jis toks gyvas ir dinamiškas.

Šiandien pavaikščiojus po Salzburgą susidaro įspūdis, kad jo gyventojai lyg skolingi būtų savo geneliui sūnui Mozartui ir todėl deda visas pastangas kuo gausiau ir geriau jam atsilyginti.

Čia jo vardu pavadintos gatvės, aikštės, kavinės, kiekvieno piliečio lūpomis minimas jo vardas ir kiekvieno ausyse skamba jo muzika.

Tačiau kiek Mozartas čia mylimas, tiek jis savo gimto miesto nemėgo. Nemėgo jis jo dėl ten vyravusios despotiškos bažnytinės valdžios, dėl aristokratijos ir liaudies neįvertinimo jo kūrybinių galių ir nesupratimo jo kuriamos muzikos. Tai labai ryškiai išskyla jo laiškuose tėvui. Štai viename laiške jis taip rašo:

– Man būtų didžiausias malonumas savo mylimą tėvą ir mielą seserį apkabinti ir priglauti prie širdies, tačiau negaliu nuslėpti savo jausmų, kad toks susitikimas būtų dvigubai malonesnis, kur nors kitur, tik ne Salzburgu. Be to aš esu jau daug kartų rašęs, kad Salzburgas ne vieta mano talentui. Žmonės muzikai čia nepriaugę ir be to čia nėra nei teatro, nei operos.

Kitame laiške labai ryškiai jis iškelia savo santykius su ano meto arkivyskupu Jeronimu Coloredo, kuris tada buvo ir jo darbdavys. Laiškas rašytas 1778 metais taip pat tėvui.

– Šiandien aš džiaugiuos atsipalaidavęs nuo tos nelaimės tarnauti Salzburgui, šiandien mano laimingiausia diena gyvenime...

O rašydamas apie arkivyskupo turtų valdytoją grafą Arco, pridėdą sekančią pastabą:

– Šis mane išmetė per duris ir dar priedų spyrė į užpakalį. Tai reiškia, kad Salzburgas man daugiau neegzistuoja. Tik, žinoma,

su tokia išimtimi, kad progai pasitaikius gerbiama grafiui taip pat spirčiau į užpakalį, o tai geriausiai padaryčiau viešai, gatvėje...

Tą keršto jausmą Mozartas gana ilgai nešiojo savo širdyje, tačiau jis niekam nėra keršijęs. Jis paprastai surasdavo kultūringesnį būdą. Vienoj vietoj sako, kad vienintelis dalykas kas jį su laikė nuo keršto, tai mintis, kada pagalvodavau apie savo mylimą tėvą. Taip jis ir atsisakė keršto minties ir stengėsi savo kūrybą paveikti bažnytinę hierarchiją bei aristokratiją ir priversti juos jam nusilenkti.

Iškėlęs į muzikines aukštumas to meto mėgiamas vokiškas "Spingspiel" savo pirmoj vokiečių kalba operoje "Pagrobimas iš Sarajaus", Mozartas pakvietė į premjerą ir arkivyskupą. Čia triumfaliniame Mozarto pagerbime turėjo ir arkivyskupas jam nusilenkti. Tačiau gana šykščiu ir nenuoširdžiu komplementu pareiškė tik tiek, kad opera visai neblogo. Nebuvo per daug sužavėtas ir imperatorius Juozapas, kuris taip pat sakė kad tai ambicingo Mozarto opera. O į kūrėją kreipėsi šiais žodžiais:

– Mielas Mozartai, jūsų opera per daug neįprasta mūsų ausiai ir be to ten per daug gaidų.

Tada Mozartas atkirto:

– Didenybė, ten tiek gaidų, kiek reikia, nei daugiau, nei mažiau. Taigi tik tiek gaidų, kiek reikėjo vokiečių operos tradicijai, kurią vėliau vystė Beethovenas, Weberis, Wagneris ir Štrausas.

Šiandien atrodo, kad Salzburgas seniai suprato Mozartui padarytas skriaudas ir visokiais būdais stengiasi jas atitaisyti. Salzburgas kiekvieną metų mėnesį perpildytas koncertais, festivaliais ir kitais kultūriniais rengimais, kurių didžiąją programų dalį sudaro Mozarto kūriniai. Metuose vyksta 1500 aukšto lygio kultūrinių rengimų ir taip miestas paverstas lyg į ištisą sceną. Sausio mėn. paprastai pradedama su "Mozart Woche", o jo kūrinių viršūnė pasiekama garsiuose vasaros festivaluose. Taip kultūrinis gyvenimas Salzburgu nuolat gauna naujų impulsų ir naujos Mozarto interpretacijos. Visų šių programų priežastis, žinoma, yra milžiniškas Mozarto kūrybinis palikimas. Jau nuo 19 šimt. antros pusės Salzburgu vyksta Mozarto (Nukelta į 6 psl.)

Chicagos Lietuvių Teatro "Vaidilutė" valdybos pirm. dr. Petras Kisielius sveikina Šiaulių teatro aktorius po jų premjerinio spektaklio Chicagoje, suvaidinus A. Kairio pjesę "Mūsų vaikai".

Ed. Šulaičio nuotr.

APIE LIETUVIŲ KALBOS "SIAURAPAŽIŪRIZMĄ"

"JAV LB kalba yra lietuvių kalba",
JAV LB Bendrųjų nuostatų #11
Antanas Dundzila

Nustebino 1991-X-22 d. DRAUGE pasirodęs Broniaus Nainio straipsnis. Iš jo sužinojome, kad Philadel fijoje X-4-6 d.d. įvykusioje naujai išrinktos JAV LB Tarybos sesijoje autorius buvo apšauktas "siaurapažiūriu". Neįspėsite, už ką... – Gi už tai, kad bendruomeninkus skatino naudoti lietuvių kalbą!

Kadangi bent DRAUGE į B. Nainio straipsnį niekas neatsiliepė – nebuvo aiškinimų, patikslinimų, prieštara vimų ir t.t. – tai šį reikalą panarpliosim dabar DIRVO JE. Lietuvių kalba yra dar daug kam per svarbus daiktas, kad jį taip tylomis numa rintume, pro pirštus praleis tume.

Reikėtų taip pat pastebėti, kad siaurapažiūrio etiketė gali atrodyti ir įžeidžiančia, pažeminančia. Taip pat įta riu, kad asmuo ar asmenys, B. Nainį apkaltinę siaurapažiūriškumu, greičiausiai naudojo anglišką "narrow minded" terminą, kurį B. Nainys gana švelniai išvertė į "siaurapažiūrio" lietuvišką naujadarą. Daug tikslesnis "narrow minded" termino vertimas būtų "siaurapro tis"... Vienaip ar kitaip, užuojauta ponui Nainiui!

Tačiau ne asmeniniuose užgauliojimuose čia glūdi reikalo esmė. Reikalo esmė, sakyčiau, glūdi aiškiam bandyme išjoti lietuvių kalbą (čia išrašysiu organizacijos vardą ištiesai) iš Lietuvių Bendruomenės. Matant tokį išsišokimą, nėra ko tylėti. O gal tie B. Nainio krikštytojai-os nežinojo, koks žodis slepiasi po tuo plačiai paplitusiu "LB" sutrumpiniu? Ar į Philadelfiją suva-

žiaavę naujai išrinkti, garbingi Tarybos parlamentariai buvo bent girdėję apie JAV LB nuostatus, skaitę Bendrųjų nuostatų #11?

Lietuvių kalbos naudojimo problema nėra nauja. Net ir dabar Lietuvoje dėl lietuvių kalbos įsteisinimo valstybine kalba tebesitąsoma (žiūrėti DIRVOS Nr. 42, "Lenkų mažuma:"). Išeivijoje lietuvių kalbos naudojimo kokybė ir apimtis taip pat krinta. Dabar, atrodo, net dabartinėje JAV LB Taryboje prasidėjo viešas lietuvių kalbos stūmimas į šalį.

Ar tokiam stūmimui pasiduosime? – Ne, nepasiduosime, – sakau aiškiai, garsiai, kategoriškai. Tik pasvarstykime, pagalvokime: toliau šiame straipsnyje dokumentuoju du reiškinius iš JAV LB renginių ir visai šviežią JAV LB Krašto valdybos pirmininko pareiškimą.

JAV LB ištiesai angliškai Washingtone suorganizuotame 1991 rugsėjo 20-22 d. seminare įvyko šiai temai reikšmingas epizodas. Seminaro kulminaciniu tašku buvo šeštadienio popietę prarastos diskusijos, kurioms vadovavo Tomas Remeikis. J. Tumelis (iš Lietuvos, Sąjūdžio Tarybos pirmininkas), R. Ozolas (iš Lietuvos, parlamento narys) ir mums čia gerai pažįstami A. Štromas bei V. Vardys buvo iš anksto sukviesti pagrindiniai prelegentai. Į didoką viešbučio salę susirin-

ko gal apie 120 klausytojų, jų tarpe daug jaunimo, plius vietiniai svečiai.

Bent mane nustebino T. Remeikis, pačioje pradžioje užklauses, kas iš susirinkusiųjų, jau dvi dienas vien angliškai kalbėjusių ir angliškai klausiusių dalyvių, nesupranta lietuviškai. Matote, diskusijų vadovui rūpėjo, ar reikės trukdyti laiką ir bent iš Lietuvos atvykusių prelegentų kalbas versti į anglų kalbą. Mano dideliu nustebimui, į užklausimą atsiliepė tik keletas rankų, kurias ant kelių pirštų buvo galima suskaičiuoti... Išvada buvo labai paprasta, logiška ir praktiška: T. Remeikis visą posėdį pravedė lietuviškai, o, dvejose grupelėse sau susigūžę, visų pasakytų kalbų vertimus išklau sė tie 3 ar 4 lietuviškai nemokantieji dalyviai. Visa tai pats mačiau savo akimis. Viena grupelė sėdėjo salės gale, kairėj pusėj, o kitai moteriškai buvo verčiama prie stalo, irgi link salės galo, dešinėje.

Kokia šio epizodo reikšmė? Gi tokia, kad visuomenė, net mūsų jaunimas dar lietuviškai supranta! Kad, kai iškyla reikalas posėdį arba bereikalingai ištęsti ar jį prarasti efektingai, tada galime susikalbėti lietuviškai! Vajė! Taigi, bet koks įtikinėjimas, kad privalome "Būti praktiški"... atviromis akimis žiūrėti į gyvenimą; seminarus ir pobūvius organizuoti angliškai... – šitame, angliškai suorganizuotame JAV LB renginyje visai netikėtai buvo įrodytas visiškai priešingai. Tenka tik padėkoti posėdžio pirmininkui T. Remeikiui už šio įrodymo mums padavimą į rankas, gi anglų kalbą be reikalo (pabrėžiu: be reikalo!) mums grūdantiems, ta-

Vytautas Šiškauskas su savo seserimi Virginija dainuoja "Lituanicos" futbolo klubo baliuje lapkričio 30 d. Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų

proga sveikiname visus savo draugus
ir pažįstamus ir linkime malonių ir
linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų
Naujųjų Metų!

Elena ir Vytautas
Vidugiriai

California

riu angliškąjį "Bull----!"

Prieš metus, 1990 metų rugsėjo 27-30 d.d., Washingtone įvyko taip pat JAV LB suruoštas seminaras, panašus į šių metų renginį. Apie tai 1990 rašėme DIRVOJE, bet vieną jo epizodą vėl pakartosime. Jame, IX-29 d. LB Visuomeninių reikalų Washingtono įstaigos vedėja labai aiškiai, angliškai išdėstė tos LB įstaigos siekius bei pažiūras, naudodama angliškojo, daug reikšmių turinčio "bias" terminą. Tų siekių buvo šeši: (1) demokratinė, pliuralistinė, laisva Lietuva; (2) teigimas, kad JAV LB ir PLB nėra "popierinės organizacijos, kur nors rūsyje turinčios penkis narius ir atsispausdintą laiškų popierių"; (3) paaiškinimas, kad LB bendradarbiauja su tik kai kuriais JAV Kongreso nariais, nes "šoki su tuo, kuris tave atsiveda į šokių..."; (4) darbas anglų kalboje; (5) ėmimasis tokių projektų, kurie didina narių skaičių ir aktyvių darbuotojų branduolį; (6) šios įstaigos jautrumas padėti ir kitoms LB veiklos sritims, "nebūtinai Švietimo Tarybai" ir t.t.

Taigi, matome, JAV LB Washingtono įstaiga į savo darbo apimtį buvo pasiryžusi žiūrėti gana keistai. Ji ne tik pasiskelbė įvedanti anglų kalbą į LB veiklą, bet taip pat rūpinosi narių verba vimu ir viešai šaipėsi iš kitų LB institucijų. Sakyčiau, kad tos įstaigos apimtyje buvo organizuojamas lyg koks tai pagrindis, kurio tikslai tikrai prašoko LB Visuomeninių reikalų tarybos paskirtį. Neteko patirti, ar JAV LB Krašto valdyba tokiai veiklos plotmei pritarė, ar ją bandė pažaboti.

Pagal B. Nainį, šiais metais kai kurie iš šių norų jau yra konkretizuojami net naujai išrinktoje JAV LB Taryboje. Quo vadis?

Š.m. lapkričio 23 d. DRAUGE tilpo straipsnis apie pareigų perdavimą naujai JAV LB Krašto valdybai. Straipsnio paskutinis sakinyas atpasakoja naujojo

LB valdybos pirmininko kvietimą "...prisidėti prie naujos valdybos pastangų artimai dirbti lietuviybės atstatymo ir išlaikymo darbą su visa tauta".

Ar į šį "atstatymo ir išlaikymo darbą" įeina ir lietuvių kalbos saugojimas? Būtu tauru, jei LB Krašto valdyba ar jos pirmininkas į tokį B. Nainio keliamą reikalą atsilieptų.

Taigi, eina kalba apie vieną iš pačių esminių LB bruožų, tiek dvasiniai įdiegtų, tiek juridiniai įteisintų. Nie kam nevalia tuos bruožus neatsakomai stumti šalin. Šia tema, manau, dar rašysime ir ateityje.

Gi šio straipsnio pabaigai, gera pamoka iš netolimos praeities. Visi žinome, kad 50 metų Lietuva laukė nepriklausomybės. Per tą visą laiką, prošvaisčių beveik nebuvo, gyvenome vien viltimi ir principo kartojimu. Per tą laiką buvo daug balsų, kad reikia eiti į visokius kompromisus, reikia "praktiškai" žiūrėti į krašto padėtį ir t.t. Paskutinių kelių metų bėgyje, kai jau švito aušra, taip teigė net Lietuvos politinio gyvenimo kai kurie vadovai. Ne žiūrint šių pagundų, pavojų bei grąšinimų, Lietuva kietai laikėsi savo principų. Laikėsi ir laimėjo! Taigi principais nemainikaukime: lietuvių kalba Lietuvių Bendruomenėje kaip tik yra vienas iš kertinių principų, sine qua non. (1991-XII-5)

SALZBURGAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

šventės, o dabartinio formato festivaliams buvo pradėti 1920 metais.

Pagrindinį motyvą tokiems festivaliams suformulavo žinomas austrų poetas ir dramaturgas Hugo von Hofmannsthal, kuris taip skamba: "Muzikalius, teatralinius festivalius Salzburge prarasti, reikšia nepaprastai seną, bet gyvą iš naujo atgaivinti".

Tad Salzburgas bent po genijaus mirties gali jam parodyti savo dėkingumą ir atsiprašyti už padarytas skriaudas.

55 SVARŲ MAISTO

siuntinys KALĖDOMS

yra pats mėgiamiausias

Lietuvoje: dešros, sūris,

aliejus, mėsa, ryžiai, kava,

cukrus, riešutai ir kiti

produktai, dabar su

ŠVENTINE NUOLAIDA tik
\$85.- Turim ir kitokių
siuntinių

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

ATSAKYMAS THE PLAIN DEALER ANONIMUI

Antanas Butkus

Lapkričio 28 d. Clevelando "Plain Dealer" perspausdino iš Los Angeles Times straipsnį apie Lietuvą. Straipsnio autoriaus pavardės nėra. Jame minima Arvydas Juozaitis ir cituojamos kai kurios jo mintys. Straipsnio pažodinė antraštė – Kai kuriems lietuviams yra sunku nuryti demokratiją. Straipsnyje pažymima, kad nepaėjus savaitei po ne priklausomybės paskelbimo lietuviai prarijo karčią pluralistinės demokratijos piliulę. Tiems teiginiams paremti straipsnyje tendencingai ir iškreiptai aprašyta Lietuvos lenkų problema ir teigiama, kad Sovietų okupacijos metu lenkai turėjo autonomiją, kuri išsirinko savo valdžią. Gi Vytauto Lansbergio vyriausybė pirmame akte po nepriklausomybės paskelbimo pašalino lenkų atstovus ir pakeitė juos lietuvių administratoriais. Nurodoma, kad buvo lenkų protesto mitingai, transliuojami per TV.

Visi šio straipsnio teiginiai yra arba neteisingi, arba tendencingai pateikti, daugumoje atvejų ižeidžiantys Lietuvos tautą ir vyriausybę. Dar labiau nesuprantama, kodėl prie šio straipsnio atspausdinta Aukščiausios Tarybos pirmininko V. Lansbergio nuotrauka. Gal norėta pabrėžti, kad dėl visų straipsnyje minimų kitataučių "skriaudų" kaltas pats Lietuvos valstybės vadovas?

Visiems turėtų būti žinoma, kad niekada, net ir Sovietinės okupacijos metu, jo kios autonominės srities Lietuvoje nebuvo. Jei jau kalbama apie vietinės valdžios nušalinimą gausiai lenkų gyvenamuose rajonuose (Šalčininkų, Vilniaus), reikėjo straipsnio anonimui pažymėti, kad po nepavykusio pučo, visi jam pritarę negalėjo likti valdžioje. Lietuvių ir lenkų santykiai Lietuvoje nebūtų aštrūs, jei tam tikros jėgos nebūtų suinteresuotos jų dirbtinu bloginimu, ir nebūtų klausomasi gyno melo tokių veikėjų kaip Tichonovičius, Brodavskis ir kiti, ir nebūtų ieškoma "pagalbos" Maskvoje.

Lietuva ir jos valdžia visada buvo geros valios lenkų mažumos atžvilgiu. Lenkai Lietuvoje turėjo ir turi lenkiškas mokyklas, vaikų darželius, dainų ir šokių ansamblių ir kt. Lietuvoje niekada nebuvo pabrėžta, kad katalikybė – lietuvių tikėjimas,

daugelyje bažnyčių religinės apeigos atliekamos lenkų kalba. Jei jau nagrinėti lietuvių lenkų santykius, reikėtų apie juos kalbėti ne tik Lietuvoje, bet ir Lenkijoje. Lenkijoje tikrai dažnai užmirštama, kad jos piliečiai ne tik lenkai.

Tirštai lietuvių gyvenamuose Lenkijos rajonuose (pvz. Seiniuose) jų vaikai ne tik nemokomi gimtosios kalbos, bet ir ižeidinėjami, kad kalba lietuviškai. Lietuvoje gi niekam nedraudžiama kalbėti gimtąja kalba.

Kiekviena valstybė, jų tarpe ir Lietuvos respublika, turi valstybinę kalbą. Tačiau dar kartą pabrėžiu, kad ir lenkams, ir rusams, ir žydams, ir ukrainiečiams, ir baltarusams ir kitų tautų atstovams nedraudžiama kalbėti gimtąja kalba, vaikus mokyti tautinėse mokyklose.

LIETUVOS AMBASADOS JUNGTTINĖMS TAUTOMS VEIKLOS AKTUALIJOS

(Atkelta iš 1 psl.)

Šiuo metu. Tad netikėta parama labai vertinama. Iki šiol Ambasada kuriasi ir laikosi be Lietuvos Vyriausybės finansinės paramos.

Šia proga nepakenks ir vienas kitas žodis apie Lietuvos Ambasados Jungtinių Tautoms veiklą. Pagrindinis Jungtinių Tautų darbas padalinta į šešis komitetus. Normaliai suprantama, kad kiekviena valstybė turės bent po vieną atstovą tuose komitetuose. Iš to matosi, kad ir mažos valstybės ambasada privalo turėti bent penkis ar šešis narius.

Štai kaip Lietuvos Ambasada šiuo metu yra darbas pasiskirsčiusi. Pirmajam Politikos ir Saugumo Komitete veikia Užsienio Reikalų viceministras Gediminas Šerkšnys. Nors kaip svečias jis į oficialų delegacijos sąrašą neįtrauktas, jo veiklai jokių apribojimų nėra. Aktyviai dalyvaudamas komitetų posėdžiuose jis turi puikią progą susipažinti su Jungtinių Tautų organizacija ir veikimu.

Antrajam, ketvirtajam ir šeštajam komitete pakaitom veikia Algimantas Gureckas. Trečiajam Komitete – socialiniai, humanitariniai ir kultūriniai reikalai – Gintė Damušytė.

Šiuo metu sunkiausias darbas yra Penktajam Komitete kur vyksta svarsty-

Nedaromos jokios kliūtys visiems Lietuvoje gyvenantiems įvairių tautų atstovams savitam tautiniam kultūriniam vystymuisi. Priimdami pilietybę ir Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse, visi gyventojai turi apsisprendimo teisę.

Žinoma, labai artimas lietuvių ir lenkų istorinis vystymasis, išugdė tam tikrą abiejų tautų nepasitikėjimą viena kita. Tam turėjo įtakos ir 1920 m. Suvalkų taikos sutarties sulaužymas, ir 1938 m. siųstas ultimatumas Lietuvai ir kt. Todėl už lietuvių ir lenkų santykių formavimąsi nepriklausomoje Lietuvoje didelė atsakomybė tenka ir Lietuvos lenkų lyderiams. Nekiršina mi, turintys intelektualinę, moralinę ir politinę atsakomybę, gerą valią, abiejų tautų atstovai gali turėti įtakos Lietuvos valstybingumo sustvirtinimui.

Red. pastaba: Šis Antano Butkaus straipsnis, anglų kalba, pasiųstas ir Plain Dealer redakcijai.

mai ir derybos kokio dydžio nario mokesčių turėtų mokėti Lietuva ir jos kaimynės Latvija ir Estija. Pagal senus ir nevisai realius skaičiavimus Lietuvai išpultų net iki milijono dolerių metinio nario mokesčio. Šiam komitete veikia Darius Sužiedėlis.

Šalia šešių komitetų veikia visa eilė institucijų specialioms reikálams. Kaip pavyzdžiui, Pasaulinė Sveikatos Organizacija – WHO – World Health Organization – ir U.N. Development Programme UNDP. Pastarosios atstovai gruodžio 7-11 dienomis lankėsi Vilniuje aptarti ilgalaikio vystomosi programos sustatymą ir vykdymą Lietuvoje. Pirmuoju Lietuvos atstovu UNDP Turkijoje, Ankaroje, vykstančioms svarstyboms gamtos apsaugos klausimais pakviestas I. Kiškis. UNDP apmokės kelionės išlaidas ir parūpins pilną pragyvenimą šį mėnesį vykstančios konferencijos metu.

Turint galvoje, kad prie tų visų darbų Lietuvos Ambasada tenka rūpintis tinkamu patalpų įsigijimu ar bent išsinuomavimu, finansinė našta gali pasidaryti sunkiai pakeliama, ypatin- gai priimant dėmesin penkių tautojų algas išsibai- gus savanorystės laikotarpiui. Kaip ten bebūtų, kukliai elgdamasi Lietuvos Am-

Mielam Dirvos Redaktoriui
BALIUI GAIDŽIŪNUI;
mūsų visiems giminėms, DRAUGAMS ir
PAŽISTAMIEMS
Lietuvoje ir išeivijoje sakom:
SVEIKI, SULAUKĘ ŠVENTŲ KALĖDŲ!
IR
tikėkim gerais Naujaisiais 1992-rais
Metais, skaidriais įvykiais, guodžiančiais
kiekvieną lietuvi.

Genovaitė ir Antanas
Diržiai

Woodhaven, NY.
1991m. Gruodis

basada iš gautų ir pažadėtų išteklių tikisi išsilaikyti iki sekančios vasaros vidurio. Tuo metu Lietuva gal jau turės savo valiutą ir bus ekonominiai tiek sustiprėjusi, kad galės perimti Ambasados išlaikymą.

Norintieji prie Ambasados išlaikymo prisidėti čekių gali rašyti:
Permanent Mission of Lithuania to the United Nations,
41 West 82 Street.
New York, N.Y. 10024.

Tautos Fondui – VLIKui ir visiems Ambasados įsikūrimą ir veiklą parėmusiems nuoširdžiai dėkoju. Taipgi

nuoširdus ačiū ir savanoriams talkininkams.

Anicetas Simutis
Lietuvos Ambasadorius
Jungtinėms Tautoms

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro poetinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
13807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

1992 GRUPINĖS KELIONĖS IR LĖKTUVO BILIETAI Į LIETUVĄ

BOSTONAS / NEWARKAS / JFK Į VILNIŲ
\$ 801.00
Per Kopenhagą arba Vieną
Tiesioginiai skrydžiai prasideda sausio mėnesį

Rezervacijas reikia užsakyti mažiausiai 21 dieną prieš išvykstant.
Kelionės ilgis – ne mažiau 7 dienos ir neilgiau kaip 21 diena.
Kaina galioja iki balandžio 15 dienos.

VASARIO 16-TOJI LIETUVOJ
Kelionė #207 - kelionės ilgis 13 dienų - Lietuvoje 10 dienų, 1 diena Kopenhagoje.
Vasario 7-19 \$1,199.00

KAZIUKO MUGĖ
Kelionė #302 - kelionės ilgis 14 dienų - 11 dienų Lietuvoje, 1 diena Kopenhagoje
Kovo 2-15 \$1,229.00

DIDŽIOJI SAVAITĖ LIETUVOJE VERBŲ SEKMADIENIS DIDYSIS PENKTADIENIS IR ŠV. VELYKOS
Kelionė #410 - kelionės ilgis 13 dienų - 10 dienų Lietuvoje, 1 diena Kopenhagoje
Balandžio 10-22 \$1,209.00

Grupinėse kelionėse įskaityta lėktuvo bilietas į abi puses, viešbutis ir pusryčiai.
BALTIC TOURS suinteresuotiems gali parūpinti viešbutį su pusryčiais: Vilniuj, Kaune, Panevėžy, Šiauliuose, Klaipėdoj ir Palangoj.
Dėl daugiau informacijos apie skrydžius, viešbučius ar grupines keliones kreipkitės į:
Albiną Rudžionienę
Kristiną Mitkutę

BALTIC TOURS
77 OAK ST., SUITE 4
Newton, MA 02164

Tel: 617-965-8080 Fax: 617-332-7781

PADEKIME LIETUVAI NE ŽODŽIAIS, O DARBAIS

Antanas Butkus

Lapkričio 7-13d. Gimtajame Krašte Albinas Markevičius iš Santa Monikos paliečia skaudžią temą – išeivijoje gyvenančių lietuvių nenorą ar nerangumą visomis išgalėmis teikti savo pagalbą Lietuvai. Jis rašo: Vis daugiau ir daugiau iš nemažo būrio atsidavusių Lietuvos gerovės reikalams savanorių išnyra tarsi visus tuos negandų metus slėpę savo tikrąjį veidą tamsiuose plyšiuose – lietuvių kilmės, bet plėšimo dvasios "vargšai" ir "nuskriaustieji". Dar skaudžiau reikia pripažinti, kad tarp tų "elgetų" gausėja buvusių "garbingos Lietuvos"

Toliau A.M. rašo: Ir kaip galima išdrįsti susilyginti su tikraisiais Lietuvos gyventojais, vadinti apiplėšimams taikomą paslaugų apmokėjimą Lietuvoje doleiriais? Nejaugi pamirštame, kokią valiutą uždirbame mes, užsieniečiai, ir kokius beverčius skatikus vis dar gauna nepriteklių išskankinti Lietuvos žmonės? Dejuojame, skaičiuojame tuos savo malonumui išleistus doleirius, už kuriuos ir taip viską, pasinaudodami sunkia Lietuvos ekonomine padėtimi, perkame pusvelčiui. O jie, vis su didesne jėga pakylantys iš griuvėsių, nedejuoja ir nesijaučia ižeisti. Džiaugiasi kiekvienu doleriu, iplaukusiu į atsikuriančios valstybės iždą".

Savo straipsnį A.M. baigia tokiu patarimu: "stebėkime ir susimąstykime. Jei iš tikrųjų mumyse yra nors maža nuoširdžios meilės Lietuvai kibirkštis, neleiskime savanaudiškiems jausmams išdraskyti mintyse brangaus mažyčio krašto".

Šiuos Markevičiaus žodžius pakartojome ne tam, kad suskirstytume išeivijos lietuvius į 'gerus' ir 'blogus' ir ne dėl to, kad išaukštintume tuos, kurie pagal išgales aukojasi, aukoja ir dirba Lietuvai, o dėl to, kad visi ir drauge atnaujintume savo pastangas dabar, kuomet kiekvienas mūsų darbelis taip reikalingas Lietuvai. Mūsų vienintelis tikslas – priminti, kad Lietuva jau dabar laukia konkrečios pagalbos iš visų išeivijos lietuvių.

Prieš kiek laiko buvo rašyta Darbininke ir Dirvoje apie nesenai įsikūrusią akcinę bendrovę Mūsų Sodybą, kurios tikslas yra sutelkti lėšas Lietuvos žemės ūkiui ir tarpininkauti kitoms įstaigoms bei firmoms, norinčioms investuoti kapitalą į Lietuvos žemės ūkį. Tar-

pininkauti tiems, kurie nori bendradarbiauti su Lietuvos biznio ar pramonės žmonėmis, ar jų bendrovėmis jungtinėm operacijoms įgyvendinti.

Tų pagarsinimų dėka Mūsų Sodyba jau gavo keletą pasiūlymų. Jie studijuojami ir perduodami suinteresuotiems asmenims. Mūsų Sodybos direktoriai maloniai laukia daugiau konkrečių pasiūlymų.

Lietuvoje jau priimti privatizacijos ir nuosavybės įstatymai. Užsienio investitoriams numatytos lengvatos ir jų kapitalo apsauga. Taigi, investavimas į Lietuvos ūkį bus ne tik saugus, bet ir pelningas, o ką jau bekalbėti apie to investuoto kapitalo labai didelę ir reikšmingą įtaką Lietuvos ekonomikai.

Nereikia didelės fantazijos, ar ekonominės erudicijos pajėgti suprasti, kad Lietuva labai artimoje ateityje bus nepaprastai svarbus ekonominis tarpininkas tarp Rytų ir Vakarų valstybių – Lietuva labai gerai pažįsta Sovietų Rusiją, lietuviai dau-

gumoj gerai moka rusų kalbą ir pažįsta jų mentalitetą. Taip pat daug pranašesni technikoje ir kitur. Gi tarpininko profesija biznyje ar pramonėje yra gerai atlyginama.

Dabar noriu pakalbėti dėl pagalbos mokslo srityje. Besiteiraudamas dėl savo dukterėčios studijų pagilimumo – aspirantūros, kalbėjau su Clevelando Klinikų Tyrimo įstaigos mokslininkais ir iš jų sužinojau, kad šiuo metu jiems labai sunku gauti doktorantų amerikiečių tarpe, nes labai sumažėjo tuos mokslus siekiančių žmonių. Toms studijoms reikėtų jaunų žmonių, kurie mokėtų anglų kalbą, turėtų gydytojo ar magistro laipsnį ir norėtų čia studijas tęsti iki daktaro (PH.D) laipsnio. Būtų pasiruošę porą metų sunkiai padirbėti už \$2000-\$2500 mėnesinį atlyginimą. Lietuvos jaunuomenei būtų gera proga pagilinti savo specialybės žinias. Pasiūlymų studijų pagilimumui gali turėti ir kitos Tyrimų įstaigos. Dėl pagalbos mokslo srityje ir suinteresuotus asmenis dėl Mūsų Sodybos veiklos prašau rašyti:

MŪSŲ SODYBAI
17511 Neff Rd.
Cleveland, OH. 4419-1969, ar
man Dirvos adresu.

APIE VILNIAUS RADIJĄ AMERIKIEČIŲ ŽURNAL

Latvių kilmės jaunas žurnalistas Charles Brian Goslow jau nepirmą kartą atspausdino rašinį apie Lietuvos radiją. Šį kartą jo rašinys tilpo "Monitoring Times" žurnalo 1991 m. lapkričio mėn. laidoje, po to, kuomet jis pats praėjusią vasarą lankėsi Latvijoje ir Lietuvoje.

Charles Goslow, kuris gyvena Worcester, MA. ir kuris praėjusį pavasarį buvo atvykęs Chicagon susitikti su Vilniaus radijo darbuotojais, kada šie čia viešėjo, jau seniai klausosi Vilniaus radijo anglų kalba programos ir tokiu būdu susidomėjo Lietuva ir lietuviais. Šią vasarą jis pats Lietuvoje vie-

Ilona Rūkienė, kuri vadovauja Vilniaus radijo anglų kalba programoms užsieniui.

Ed. Šulaičio nuotr.

šėjo ir pamatė Vilniaus radijo darbuotojų veiklą iš arti. Jis Lietuvoje viešėjo dar prieš perversmą, kuomet radijo ir televizijos patalpos dar buvo užimtos rusų kareivių ir darbuotojų, padėtis buvo nepavydėtina.

"Monitoring Times" žurnalo keturiuose puslapiuose šis jaunas vyras apipasačio patirtus išpūdžius Rygoje ir Vilniuje, visa tai pailiustruodamas daugeliu jo paties darytomis nuotraukomis. Nežiūrint, kad jis pats yra latvių kilmės (nors latviškai nebekalba), didžioji rašinio dalis liečia Vilniaus radiją. Jo nuotraukose matome Vilniaus radijo darbuotojus: Edviną Butkų, Audrių Matonį, Rasą Lukaite, Andrių Užkalnį, Izoldą Malytę, Virginijų Razmantą.

Čia įdomu pastebėti, kad šio rašinio autorius vien tik klausydamas Vilniaus radijo ir vieną kartą viešėjęs Lietuvoje taip gerai yra informuotas apie Lietuvą bei lietuvius, kad jo straipsnyje, galima tvirtinti, nepasitaikė jokių klaidų, kas yra retas dalykas.

Reikia palinkėti, kad Charles Goslow ir toliau domėtųsi Vilniaus radiju (dabar sąlygos jau bus lengvesnės) na ir vis apie Lietuvą parašytų.

Ed. Š.

Amerikoje – New Yorke, Chicagoje, Bostone apie mėnesį praleido fotožurnalistas ir filmuotojas Viktoras Kapočius iš Vilniaus, ilgą laiką dirbantis "Gimtojo krašto" savaitraštyje. Jis čia atsivežė nemažą foto nuotraukų ir taip pat įdomių video kasetių apie Lietuvą kurios buvo parodytos lietuvių kolonijose.

Tos video juostos dabar yra padaugintos ir jas gali įsigyti visi tautiečiai. Ed. Šulaičio nuotraukoje V. Kapočius (kairėje) yra matomas su chigiečiu fotografu Zigmū Degučiu.

NAUJI DIRVOS SKAITYTOJAI

Pranešame apie 12-os naujų Dirvos skaitytojų įsijungimą į mūsų šeimą.

Sveikiname ir tikime, kad Dirva kiekvieną savaitę jums atneš daug naujų žinių ir gerų straipsnių. Štai jie:

Klass Gunar – Mayfield Hts, OH.
Kupickas Bronius – Oshawa, Ont. Canada
Vyšnionis Jonas – Willowick, OH.
Vyšnionis Linas – Chicago, IL. Užsakė: TĖVAI
Germanas Kęstutis – Pasego De Peralto, N.M.
Boga Joseph – Lakonia, N.H.
Lithuanian House – Melbourne, Australia
Bakūnienė – Desert Hot Springs, CA.
Burba G. Joseph – Thompson, OH.
Balsys Jonas – Lakeline Village, OH. Užsakė:
Aleksas Spirikaitis
Martinkus Tatiana – Chicago, IL. Užsakė:
Vyšniauskienė Zina

DĖMESIO

visiems norintiems susigražinti išlikusį nekilnojamąjį turtą LIETUVOJE!

1991 metų birželio 18 dieną išleistu LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMU, lietuvių norintys susigražinti išlikusį nekilnojamąjį turtą Lietuvoje, kaip:

1. Žemę
2. Miškus
3. Ūkinius-komercinius pastatus
4. Gyvenamuosius namus

TURI BŪTINAI PADUOTI prašymus dėl turto atgavimo iki 1991 metų gruodžio 31 dienos.

Šiuo skubiu reikalu jums gali patarnauti **Juridinė Agentūra "JusCon" Lietuvoje** ir jos atstovai Kanadoje. Visi dokumentai pristatomi į vietines savivaldybes, pagal turto vietą Lietuvoje, per 3-4 dienas nuo jų užregistravimo. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis šiuo

tel. (416) 767-8711
FAX (416) 536-1263 Toronte.

LIETUVIŠKAS IŠRADIMAS

Vladas Vijaikis

Mano daktaras man sakė "Tu nusiramink. Jeigu nori dar bent kiek ilgiau gyventi, nejaudink savo širdies. Širdis yra labai jautrus mechanizmas. Viena kita, bent kiek bauri istorija, gali pakelti tavo kraujo spaudimą. Kraujas ims taip spausti, kad širdis neatlaikys."

O ką daryti jeigu kūnas nori dalyvauti ten, kur širdžiai nepatartina?

Nors jau ankstyvesniais patyrimais buvau perspėtas, kad teks širdžiai pasidaryti, vistiek atsilankiau į teatro pastatymą. Teatras ne šiaip sau koks, bet iš Lietuvos. Čia visa magika. Kas iš Lietuvos, negali būti blogai. Amerikoje mes visokių vaidinimų privaidiname, bet vis tai ne taip. Kažko trūksta. Tai aktoriai ne taip žodžius ištaria. Lyg kalbėtų lietuviškai, bet prasikiša žemaitiška tarmė. O Dieve, gink, išgirsti anglišką akcentą. Čia baisenybė, kurios mūsų teatraliniai kritikai nedovanoja. Tad teatras iš Lietuvos turi turėti visa tai, ko mums trūksta. Turi turėti visus tuos polėkius, kuriuos išeivijoje mes praradome. Turi duoti mums tuoj ko musiškai nepajėgia. Stengiasi, bet neišneša jėgos...

Labai nudžiugau išgirdęs naujieną, kad atvažiuoja teatras iš Šiaulių. Mano uošvė iš Šiaulių. Nors neturėjau ypatingo noro ją pradžiuginti, bet...

Tad nuvykau į tikrą lietuvišką teatrą. Iš tikros Lietuvos.

Scena buvo atidaryta. Gal todėl, kad žiūrovai turėtų laiko įsiurbti visą scenos esmę. Siurbiau ir aš. Žiūriu. Ivairių žagarėlių ir vytelių įvairiai pridėliota. Gilumoje špilkomis Lietuvos vėliava prikabinta. Aha, reiškia bus kas nors lietuviško. Kam gi ta trispalvė? Tai pakėlė mano tautinius jausmus.

Salėje, šviesoms užgesus, pasirodė aktoriai. Vieni iš jų kažką sakė, kiti šiaip sau maivėsi, o dar kiti lyg tai šoko, lyg kažkokias nevykusias akrobacijas išdarinėjo. Na, manau, čia veikalas minties išryškinimui. Čia gi ne šiaip sau kokie mėgėjai iš Chicagos ar iš Cicero. Čia iš Lietuvos teatro. Sukaupiau savo visus teatralinius sugebėjimus ir stebiu toliau.

Per patį vidurį, kada mano patriotiniai jausmai pakilo, staiga aktoriai ėmė griau-

ti dekoracijas. Ir taip intensyviai veikė, kad negirdėjau, ką jie sakė. Sugriovė, sunėšė į scenos vidurį. Maniau, kad padėgs, bus idomus spektaklis. Bet nepadegė. Matyt gaisrininkų reguliariai neleidžia to scenoje daryti. Tada po truputį ėmė vilkti dekoracijas į užkulius.

Išnešė viską. Labai gera teatralinė mokykla. Net ir šimtmetis senis intensyviai veikė.

Paskui tas šimtmetis senis numirė. Įtariu, kad visa publika to laukė, bet aktoriai neleidė publikai taip atšiauriai jaustis. Jie šokinėjo, vėliavom plevėsavo ir kitokių veiksmus išdarinėjo, kad žiūrovai per daug nenusimintų.

Papasakojau tą viską Florijonui ir klausiu:

– Ar buvai vaidinime? Kaip tau atrodė?

– Buvau. Nematei, kad aš eilėje G sėdėjau? Tu buvai tiek užsiėmęs žvilgčiojimai į damas, kad manęs nematei.

– Nepradėk savo suktų išvedžiojimų. Tiesiai. Patiko ar ne?

– Patiko. Gražiausia, kai dekoracijas griovė. Va tai veiksmas. Neleidžia publikai užmigti. Bet man patiko pa- baiga. Įvairūs veikėjai ima į sceną lipti. Padėkos vienas kitam, prisegimai gėlių. Čia prasideda tikras spektaklis. Čia, kur gali pergyventi tikrą lietuvišką išradimą. Ateina gerai pasitvirtinę žmonės ir apdovanoja aktorius žaliukais. Nesako, doleriais, tai labai neetiška. Žaliukai. Daug gražiau. Tu buvojęs visokiuose kraštuose. Ar matei, kad scenoje aktoriams dolerius dalintų? Matau, kad mikčioji, o nesididžiuoji, kad tai tikras lietuviškas išradimas. Paprastai aktorius scenoje apmėto gėlėmis arba supuvusiais kiaušini- nis. O čia – doleriais. Ar nereikėtų tą lietuvišką išradimą praplatinti? Sakysime, toks Povaroti, padainuoja ir jam įteikiama vokai su doleriais. Žinoma, čia reikėtų pasakyti: žaliukai, kas iš tiesų reiškia dolerius. O gal itališkai? Veerduro. Nesu tikras ar tai reiškia žalią ar daržovę. Pagaliau kokia reikšmė. O su- tvirtinimui, taip pasakysiu: Lietuvoje aš gaisrus gesinau, žmones iš ugnies gelbėjau. Ir jei, man už tai, kas dolerį pakeičiu, aš išsižeisčiau.

– Š Lietuvos teatralų dar niekas neišsižeidė.

– Kaip išsižeis, jei dėl tų žaliukų tik atvažiuo. O be to, ar jie tikri menininkai?

"TORVIL" LTD.

FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

**PARCELS TO
YOUR
HOMELAND**

NEW!!! AIR CARGO service (4 - 5 weeks delivery)

► **PARCELS PACKED BY CUSTOMER** (New and Used Clothing)
(min. 5kg/12Lbs., no max. limit)

► **STANDARD FOOD PARCELS**
(regular delivery)

► **EXPRESS FOOD PARCELS** (14 days delivery)

► **MONEY** (hand to hand delivery - 4 weeks)

► **MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS** (Canada only)

► **SALE OF RUSSIAN CARS** Lowest prices - 3 months delivery
(Volga, Lada, Samara = Sputnik, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON Ag. Farm Equipment for sale
(tractor, plough, seed sowing machine, etc.)

Merry Christmas
and Happy New Year
1992!!

New dealers welcome

CANADA

Head Office

63 Galaxy Blvd., Unit #7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320
Fax: (416) 798-3321

Branch

TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860
Fax: (416) 533-4910

LITHUANIA

LATVIA

ESTONIA

UKRAINE

BYELORUSSIA

MOLDAVIA

ARMENIA

GEORGIA

ST. PETERSBURG

MOSCOW

U.S.A.

Head Office

2136 West Chicago Ave.,
Chicago, Ill. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

Branch

R&R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo,
N.Y. 14212
Tel: (816) 894-9880
Fax: (716) 894-9880
ACCEPT PARCELS BY UPS

TORVIL Ltd dealers:

TORVIL Ltd.
2136 W. Chicago Ave.,
Chicago IL. 60622
Tel: (312)278-5258
Fax: (312)278-0875

R & R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway
Buffalo, N.Y. 14212
Tel: (716)894-9880
Fax: (716)894-9880

UNIVERSAL SHIPPING SERVICE
61 Cabot Str.
Chicopee MA. 01013
Tel: (413)592-9082

ZALESKI'S CENTRAL SERVICE
6614 S. Pulaski Rd.
Chicago IL. 60629
Tel: (312)582-4745

UKRAINIAN GIFT SHOP
11758 Mitchell, Hamtramck
Detroit, MI. 48212
Tel: (313)892-6563

ALEX PISARCHYK
8840 N. Western
Des Plaines, IL. 60016
Tel: (708)297-2897

SAULUS IMPORT-EXPORT
7034 S. Rockwell Ave.
Chicago IL. 60629
Tel: (312)434-9678

PAK & MAIL
28262 Chardon Rd.
Cleveland, OH. 44092
Tel: (216)943-4772

EUROPEAN CRISTAL & GIFT
2915 W. Devon
Chicago IL. 60659
Tel: (312)973-7669

LEONARDO'S GIFT IDEAS
7101 W. Belmont Ave.
Chicago IL. 60634
Tel: (312)889-5547

POLETOURIST
4995 Springdale Blvd.
Hilliard, OH. 43026
Tel: (614)777-1469

**UKRAINIAN CERAMIX
PARCEL & TRAVEL SERVICE**
77 Ontario View
Rochester NY. 14617
Tel: (716)544-6437

POLONIA TRAVEL AGENCY
1105 E. Roosevelt Rd.
Lombard IL. 60148
Tel: (708)932-9875

NATALIA AGENCY
324 Brasil Str.
Pittsburgh PA. 15227
Tel: (412)881-4627

VERA THOMAS
18805 N. 43th Place
Phoenix, AZ. 85024
Tel: (602)569-0629

POLONIA TRAVEL AGENCY
2442 W. 47th Str.
Chicago IL. 60632
Tel: (312)254-2738

LEMONT TRAVEL & SERVICE
106 Stephan Str. suite #104
Lemont, IL. 60439
Tel: (708)257-1700

SZYKULA TRAVEL AGENCY
5712 Ewing Ave.
Minneapolis MN. 55410
Tel: (612)920-2534

TRAVEL IDEAS
4857 W. Irving Park Rd.
Chicago IL. 60641
Tel: (312)286-0026

POLONIA TRAVEL AGENCY
2864 N. Milwaukee Ave.
Chicago IL. 60618
Tel: (312)235-0303

POLONEZ TRAVEL CONSULTANTS
235 Main Str.
South River, N.J. 08882
Tel: (908) 390-0244

**Visi, kurie skelbiasi Dirvoje
niekad nesigali**

NEW YORKAS ILGAIS RUDENS VAKARAIŠ

P. Palys

Ilgais, niūriais ir vėjuotais rudens vakarais, lietuviai apsilanko vieni pas kitus, pabendrauja, pasikalba ir papolitikuoja. Daugumoje jų kalbos sukasi apie Lietuvą, nes juk iš ten, kiekvieną dieną, ateina žinėlės kurios dažnai džiugina, o retkarčiais, nuliūsti ir susimąstyti priverčia. Jie labai jautriai pergyvena pilietybės nuosprendžius. Stebina juos, kad Lietuva dar tebetiki tu, kad per ištisus 50 metų ten buvo kalama į galvą. Būtent, kad "išėivija yra nudžiūvusi medžio šaka"! Tuo tebetikėdama Lietuva ir apsisprendė "nudžiūvusias šakas" apgenėti! Jie baiminasi, kad dėl to, iki šiol Lietuvos pagalbai atvertos išeivių piniginių, gali susiaurėti. (Paskutinėmis žiniomis, pilietybės reikalas sprendžiamas kiek kitaip. Aut.)

Tose, bičiuliškose vakaronėse, jie pasikalba ir apie naujuosius ateivius iš Lietuvos. Tie ateiviai jų buvo priimti su išskėstomis rankomis ir atviromis širdimis. Buvo tikėta, kad jie įsijungs į jų tarpą, papildys čia veikiančiu, bet jau beretėjančių, įvairių organizacijų eiles, įsirašys į parapijas, stos į choras...

Deja, tik su labai mažomis išimtimis, tos viltys neįsipildė. Juos stebina dar ir tai, kad jiems mažai berūpi ir, jų dar tik nesenai, paliktos Lietuvos gyvenimas! Jie valingavę galvas, prieina išados, kad vis dar tebesame "Jie" ir "Mes".

Savaitės vakarais išsikalbėję su kaimynais, savaitgaliais važiuoja į lietuviškas sales, kuriose vis dar tebevyksta lietuviška veikla.

JUNGTINĖ PARODA

Lapkričio 16 d., šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje, to Židinio vadovybė, kurios pirmininkas yra Antanas Mičiulis, surengė dailininkės Marijos Žukauskienės tapybos darbų ir Giedrės Kulpinės gintaro ir sidabro išdirbinių parodą. Į parodą atsilankė ir čia besisvečiuojantis poetas, Lietuvos Švietimo ir kultūros viceministeris, Kornelijus Platelis, kuris paskaitė ir vieną savo eilėraščių.

Paroda turėjo gerą pasisekimą. Nemažą, abiejų menininkų darbų dalį, į parodą atsilankę meno mėgėjai, įsigijo.

MINĖJOME

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ
Lapkričio 24 d., sekmadienį, New Yorko šauliai, ramovėnai ir birutietės su-

rengė Lietuvos kariuomenės minėjimo šventę.

Minėjimas buvo pradėtas Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. concelebracinėmis mišiomis, kurias atnašavo 5 kunigai. Pamokslą pasakė svečias iš Lietuvos kun. Sigitas Jurčys, OFM.

Po pamaldų, minėjimas buvo tęsiamas mažojoje parapijos salėje.

Minėjimą atidarius Aleksandrui Vakseliui, tylos minute pagerbus žuvusius už Lietuvos laisvę, klebonui kun. Vytautui Palubinskui sukalbėjus maldą, žodį tarė Lietuvos ambasadorius prie JT Anicetas Simutis.

Kalbą pasakė JAV kariuomenės pulkininkas Jonas Kronkaitis. Kalbėtojas palietė pilietybės, nuosavybės, svetimos kariuomenės buvimą Lietuvoje, savos kariuomenės reikalingumą ir kitką. Pulkininko kalba sukėlė didelį klausytojų susidomėjimą. Po to sveikinimo žodį tarė NY Šaulių kuopos pirmininkas Kęstutis Miklas.

Buvo parodyta vaizdajuosčių iš Lietuvos, kurias pagamino ir į čia atvežė filmininkas Viktoras Kapočius. Jis dalyvavo ir šioje šventėje. Vaizdajuostės su savo aparatūra rodė Gerimantas Penikas.

Po programos buvo pasivaišinta.

JAUKI PRIEŠKALĖDINĖ POPIETĖ

Gruodžio 15 d., Kultūros Židinio posėdžių salėje, tą jaukią popietę suruošė LKM Federacijos NY klubas. Klubo pirmininkė dr. Marija Žukauskienė, nesileisdama į ilgas atidarymo kalbas, pakvietė kun. Antaną Prakapą, OMF., sukalbė-

Jaunimo Centro metiniame baliuje gruodžio 1 d. Chicago lietuvių radijo "Margučio" programos vedėjas Petras Petrutis kalbasi su soliste Praurime Ragiene. Dešinėje P. Ragienės viešnia iš Lietuvos Ed. Šulaičio nuotr.

ti maldą. Po to, visi artinosi prieš šventiniai papuošto, žvakėmis apšviesto, didelio, įvairiais maisto gaminiais apdėto stalo. Patys sau pasitarnaudami ir pasiėmę kas kam patiko, grįžę ir susėdę prie apskritų stalų, kurie irgi buvo papuošti eglės šakelėmis ir žvakutėmis, skaniai užkandžiavo.

Pobūvį savo atsilankymu pagerbė ir trumpą sveikinimo žodį tarė LKM Federacijos pirmininkė Aldona Pinch.

Buvo prisimintos ir tylos minute pagerbtos 1991 metais mirusios klubo narės: Teodora Penikienė, Marija Karečkienė ir Viktorija Četienė. Pastarąją, vaizdžiu, literatūriniu žodžiu, prisiminė Valda Gaubienė. Ji velionę, paskutinėmis jos gyvenimo dienomis, globojo ir arčiau pažino.

Popietėje dalyvavęs Mūsų "One and Only" dramos aktorius Vitalis Žukauskas, nesenai grįžęs iš savo trečios gastrolių kelionės Lietuvoje, pobūvio dalyvius linksmai nuteikė, "rimtai" pasakodamas savo įspūdžius iš ten. Jis nevengė ir,

*Sveikinu gimines, prietelius
ir draugus su Šventėmis linkėdama
tyro džiaugsmo ir
Dievo palaimos.*

Verutė Rutenienė

aktoriui įprasto, šmaikštaus "pavanojimo".

Ir taip, pasidalinę šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų linkėjimais, skirstėmės į savąias pastoges išsinešdami šviesų, jaukios popietės prisiminimą.

LMK Federacijos New Yorko klubo valdybą sudaro: pirmininkė – dr. Marija Žukauskienė, vicepirmininkė – Malvina Kliveckienė, sekretorė – Ieva Jankutė ir kasininkė – Sofija Skobeikienė.

BRANGINTINA TRADICIJA

Šių metų Lietuvių Fronto Bičiulių Sambūrio Los Angeles skyrius suruošė jau 26-tą tradicinę Literatūros Vakarą. Po paskutiniu laiku vykusių daugelio subuvimų politinėmis temomis, kurios iškildavo dėka didžiulių politinių pasikeitimų mūsų šalyje ir sugriuvusioje Sovietijoje, grynai literatūrinis renginys buvo itin maloni atgaiva. Vakarą svečiai – literatai buvo poetė Julija Švabaitė ir beletristas Paulius Jurkus, nepamirštant ir vietinių menininkų Alės Rūtos ir Bernardo Brazdžionio. Atidarydamas vakaro programą, Sambūrio pirm. dr. Zigmas Brinkis trumpai pasidžiaugė šia tokia sėkminga ir prasminga tradicija, įžengiant jau į antrąjį užsimoto tokių subuvimų šimtmečio ketvirtį.

Pirmoji programos dalis buvo pradėta subtiliu Alės Rūtos žvilgsniu, filosofiniai užklausančiais: Ar išėjus grįžtama? Toliau sekė Julijos Švabaitės poezija, tokia gai vi savo nuoširdžiu paprastumu. Bernardas Brazdžionis, su jam įprastu žodžingumu, perbėgo Pauliaus Jurkaus "trigubą talerį".

jo ne tik beletristinius, bet ir dailininko bei redaktoriaus gabumus, o Paulius Jurkus po to paskaitė vieną ilgoką savo aprašymą. Ši dalis buvo užbaigta mūsų Dramos Sambūrio aktorės Emos Dovydaitytės perduota ištrauka iš Alės Rūtos apysakos "Margo rašto keliu".

Antroji šio literatūrinio rečitalio dalis buvo dar jautresnė ir tematiškai įdomesnė, kur J. Švabaitė mus supa žindino su dabartine savo naująja poetiška ištrauka iš Stiklinių Ramentų, apie grįžtančius iš Sibiro, kaip kontrastą tarp laisvo pavasario vėjo, ir beviltiškumo. Antroji poema kalbėjo tankų sutriuškintos jaunuolės Apanavičiūtės lūpomis.

Paulius Jurkus gi grįžo į lietuvišką senovę su istoriniu momentu iš jauno šv. Kazimiero trumpo gyvenimo ir apsisprendimo tarsi pakibusio tarp dangaus ir žemės. A. P. Raulinaičiui tarus užsklandos žodį buvo dar ilgokai bendrauta ir dailintasi įspūdžiais.

K. Vidžiūnienė

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345 Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455	Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108 Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003
--	--

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS	DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS	LAWRENCE C. GASUNAS

CLEVELANDO LIETUVIŲ PENŠININKŲ KLUBO NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

įvyks 1992 m. sausio 8 d., trečiadienį, 2 val. popiet, Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Programa:

1. Naujos Valdybos rinkimai
2. Skanūs pietūs
3. Draugiškas pabendravimas

Visus prašome dalyvauti.

JB.

PRANEŠAMA, KAD ĮVEDAMAS HUMANITARINIS ORO-TILTO PATARNAVIMAS Į ESTIJĄ, LATVIJĄ, LIETUVĄ BEI SOVIETŲ SAJUNGĄ.

Jūs dabar galite persiųsti siuntinius savo artimiesiems į Pabatių valstybes ar Sovietų Sąjungą daug greičiau negu paprastai – ir jūsų mokėtis bus 50% pigiau normalios oro pašto kainos.

J.A.V. Pašto naujas humanitarinio oro-tilto tarifas

apima siuntinius iki 22 svarų. Siuntinius būtina aiškiu užrašu pažymėti ryškiai raudonu rašalu: "HUMANITARIAN AIRLIFT" ir paskyrimo kraštas – ar tai būtų Estija, Latvija, Lietuva ar Sovietų Sąjunga – turi būti

KOKIA ERIE EŽERO ŽUVIS SVĖIKA VALGYTI

Ohio Sveikatos Departamento patarimai

Jau nuo 1980 metų Ohio Sveikatos Departamentas tyrinėja Erie ežero vandenis sveikatos atžvilgiu ir laikas nuo laiko skelbia duomenis. Paskutiniai duomenys buvo paskelbti š. m. lapkričio mėnesį. Apie juos čia ir bus rašoma.

Surasta, kad Erie ežero vanduo turi nuodų, kurie žaloja gyvulių ir žmonių sveikatą. Nuodai į ežerą papuola iš fabrikų, sandėlių, transportų ir su nuoplovomis. Iki šiol žinomi šeši nuodingi chemikalai: PCBs, DDT, Dieldrinas, toxaphenas, mireksas ir hexachlorobenzenas. Šie chemikalai pamažu

angliškai atžymėtas paskutinėje adreso eilėje.

Humanitarinio oro-tilto tarifas galios iki 1992 m. kovo mėn. 31 d.. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės vietiniame pašte savo rajone.

nusėda į ežero dugną, į dumblą ir tenai sudaro nuodingų chemikalų sluoksnius. Dugno žuvis kartu su maistingomis medžiagomis, ryja nuodus.

Daugiausia Erie ežere yra randama PCBS substancijos.

Nustatyta, kad nėščios moterys reguliariai valgydamos nekvalifikuotą, nuodingą žuvį, apnuodija kūdikius. Kūdikiai gimsta mažesnio svorio ir vėliau atsilieka jų smegenų, skeleto ir raumenų vystymasis.

Be to bandymai su gyvuliais įrodė, kad juos maitinant anksčiau minėtais nuodais, išsukiamas vėžys. Sveikatos Departamentas nepataria valgyti karpių ir catfish, nes tos žuvis gyvena dumble ir jį ryja.

Išvengti netikslumų dietoje Ohio valstijos gydytojai turi būti glaudžiam kontakte su Departamento patarėjais. O nėščios moterys turi būti

Šv. Kalėdų ir
Naujųjų Metų

proga sveikiname ALT Sąjungos narius DIRVOS
redaktorių ir bendradarbius, VILTIES draugiją, visus
tautiečius ir DIRVOS skaitytojus.

Tegul Apvaizda veda mus į visai laisvą ir
klestinčią Lietuvą!

ALT Sąjungos Clevelando
skyriaus valdyba

tinkamai informuotos apie žuvų dietoje neštumo metu. Leista valgyti tik ešerius ir walleyes žuvis.

ŽUVIES PARUOŠIMAS

1. Pašalinti visą odą. Pašalinti visi riebalai: nuodingi chemikalai susikrauna riebaliniuose audiniuose. Išmesti žuvies papilvę. Nenaudoti tamsią mėsą, kuri yra nugaroje ir filė šonuose raidės pavidale. Joje daug nuodų.

2. Žuvį reikia kepti krosnyje, broilyti, grilyti arba roastyti. Nenaudoti Microwave, netušinti keptuvėje ir nevirti. Nenaudoti antrą kartą iš žuvies ištekęs riebalų.

3. Nevalgyti didžiausių ir seniausių žuvų, nes per ilgą laiką, kad ir pamažu, jų kūnuose susikrauna nuodai.

D.J. Stankaitis

IŠ LIETUVOS SKAUTŲ VEIKLOS

Praėjusi vasara skautams buvo turininga ir naudinga. Buvo daug įdomių stovyklų, renginių. Didesnės stovyklos buvo Jonavos rajone prie Šventosios upės (Kauno krašto stovykla "Matelio Rėva '91"), Telšių rajone prie Virvytės upės (LSS vadovų mokomoji stovykla "Laumės Pėda '91), Varėnos

rajone prie Ūlos upės (Pietų krašto stovykla "Zervynos '91"), regata Kaunas – Nida ir jūrų skautų stovykla Nidoje. Bet žinoma įdomiausia ir reikšmingiausia stovyklos buvo Korėjoje (Jamboree '91) ir Lenkijoje (lenkų 80-čio stovykla).

Šiais metais į pasaulinę skautų stovyklą Korėjoje iš Lietuvos galėjo važiuoti tik vienas atstovas, o į Lenkiją važiuo virš 60 atstovų. Lenkijoje Lietuvos vėliava buvo iškelta labai garbingoje vietoje – greta lenkų vėliavos, kuri buvo pačiame centre.

Šioje stovykloje nuo pradžios iki galo buvo apie 7000 skautų, o didžiausias skaičius buvo užregistruotas, kada buvo atvažiavęs Popiežius – 12000 skautų. Tai buvo pirma oficiali Lietuvos skautų išvyka į užsienį, kur dalyvavo toks didelis skautų būrys iš Lietuvos, ir žinoma, tai buvo nepaskutinė išvyka.

Kasparas Janušauskas,
LSS Mokymo skyriaus
narys

–KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ–

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdieniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenų Kultūrinis Fondas
P.O. Box 10782
St. Petersburg, Fl. 33733

AR ŽINOTE, KAD INTER JUSTICIA CO.

tarptautinė aptarnavimo firma su ofisais Amerikoje ir Lietuvoje padeda tvarkyti biznio ir asmeninius reikalus. Tarp jų:

- Konsultavimas apie dabartinius Lietuvos įstatymus;
- Prarasto nekilnojamo turto klausimai;
- Įmonių įregistravimas;
- Įvairiausių kitokių pavedimų atlikimas.

Clevelando ofise iki 1992 m. vasario 25 konsultuoja teisininkas iš Lietuvos Arvydas Jokubauskas. Turime gerus kontaktus su valstybinėmis ir privačiomis Lietuvos bei kitų respublikų įstaigomis. Skambinkite arba rašykite-pirma konsultacija nemokama.

INTER JUSTICIA CO.

Gedimino 14-301,
2008 Vilnius,
LITHUANIA
629925

877 EAST 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
U.S.A.
(216) 692-1222

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą tiūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

MLS

DIRVA

IVYKIŲ KRONIKA

Šis Dirvos numeris 1991 metais yra paskutinis.

1992 metų pirmas Dirvos numeris išeis sausio 6 d, bet kaip visada turės tos savaitės ketvirtadienio – sausio 9 d.

Tos savaitės Dirvos numeriui medžiagą turime gauti iki sausio 3 d. 12 val. Gauta medžiaga vėliau galės būti atspausdinta tik kitam – sausio 16 d. numeryje.

Redaktorius, kaip paprasčiau, dirbs visą laiką. Taip pat ir administracija.

Visiems Dirvos skaitytojams, bendradarbiams ir remėjams linkime gerų 1992 metų. DIRVA

LIETUVIŲ FONDO NARIAMS IR VISUOMENEI PRANEŠIMAS

Lietuvių Fondo taryba 1991 m. gruodžio 6 d. posėdyje, apsvaistę esamą padėtį ir nutarė:

1. Lietuvių Fondo narių specialaus suvažiavimo nutarimu atskirtasis iš pagrindinio kapitalo vienas milijonas dolerių yra dovana nepriklausomybę atstaciusiai Lietuvai. Šios dovanos perdavimu rūpinasi narių išrinkta patikėtinių taryba, pirminkaujama Lietuvių Fondo steigėjo dr. Antano Razmos, prisilaikant LF ir JAV IRS nuostatų bei kūrėjų tikslų.

2. Tolimesnis Lietuvių Fondo kapitalas pasilieka nedalomai, o naudojamas tik pelnas, kurį skirsto LF pelno skirstymo komisija, iki šiol įprasta tvarka, remiant išėivijos ir Lietuvos švietimą, jaunimą ir kultūrinę apraišką, pagal Lietuvių Fondo 1989 metų narių suvažiavimo nutarimą: iki 50% pelno skirti Lietuvos prašymams.

3. Nusistovėjus Lietuvos padėčiai ir iškiliu neatidėliojamiems reikalams, vėl bus atsiklausta narių dėl dalies kapitalo perleidimo Lietuvai.

4. Išėivijos lituanistinio švietimo bei kultūrinę veiklą ir toliau reikalinga Lietuvių Fondo paramos, todėl LF pagrindinis kapitalas, kaip iki šiol bus tvarkomas Lietuvių Fondo tarybos.

5. Prašome lietuvių visuomenę bei LF narius ir toliau aukoti Lietuvių Fondui, nes gaunamos kapitalo pajamos reikalingos išėivijos

kultūrinei veiklai remti. Testamentiniai palikimai ir "trust accounts" yra labai vertinami ir laukiami.

LIETUVIŲ FONDAS

SOLISTAS PROF. A. VOKETAITIS SU SAVO MOKINIŲ EGIDIJUMI MAŽINTU

Sėkmingai dainavo W. A. Mozarto kūrinų koncerte paminint įžymiojo kompozitoriaus 200-ąsias metines (December 5, 1791): Auburno Universitete.

Profesorius Arnoldas Voketaitis labai išradingai ir virtuosiškai padainavo ištraukas iš operos "Don Giovanni" kartu su sopranu prof. M. J. Howard. O.E. Mažintas su amerikiečių solistėmis K. Higgins ir S. Davis padainavo retai girdimus kompozitoriaus kūrinius su 3 klametu pritarimu. Goodwin Recital Hall, Auburne (JAV), kur profesoriauja Arnoldas Voketaitis, gausiai susirinkusi publika labai šiltai sutiko koncerte dalyvavusius menininkus, o po koncerto buvo daug klausimų apie Lietuvos kultūrą ir tolimesius Lietuvos kelius nepriklausomybę atgavus.

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS ŠVIETIMO TARYBĄ SEKANTIEMS TREJIEMS METAMS SUDARO:

Regina Kučienė–pirm., Angelė Kraujelytė–Bailey –vicepirm., Alicija Brazaitienė–sekretorė, Antanas Jarūnas–įždininkas, Vida Brazaitytė ir Marytė Sandanavičiūtė–Newsom–koordinatore mokyklos reikalams, Jolita Kriaučeliūnaitė–Arzbacher–ryšiams su amerikietiškomis mokslo institucijomis, Rima Kašubaitė–Binder–kultūrinių pasikeitimų koordinatore, Ramunė Kubiliūtė–koordinatore spaudos reikalams, Richardas Petersonas–knygyno vedėjas.

IRENA IR LEONAS KRIAUČELIŪNAI,

kaip jie šventiniam sveikinime rašo, Dirvai paremti atsiunte \$150.00 Iš jų \$100.00 kaip kalėdinė dovana, o \$50.00 Dirvos bendradarbių fondui. Ačiū už paramą.

ATSIUNTĖ \$ 50.00 JAV LB Philadelphijos

apylinkės valdyba Dirvai atsiuntė 50dol. auką paremti reikalingą darbą.

Ačiū už paramą.

JAV LB CAPE CODE VALDYBA,

linkėdama sėkmės kilniame darbe, per įždininkę Ireną Jansonienę Dirvai paremti atsiuntė \$50 dolerių. Ačiū už paramą.

CLEVELANDO LIETUVIŲ PENŠININKŲ KLUBAS

Dirvai atsiuntė gražų sveikinimą ir \$30.00 auką. Širdingai dėkojame už paramą.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

Bagdonavičius V., Phila.	5.00
Balas J., So. Euclid	10.00
Balasevičius A., Clev.	5.00
Bartkus S., Detroit	10.00
Briedis J., W. Bloomfield ..	10.00
Čepulis A. Wilby H.	30.00
Daškevičius O., Chicago ...	20.00
Galiniš I., Norwell	5.00
Janušis Z., Livonia	5.00
Jonaitis I., Cleveland	20.00
Kalendra V., Canada	15.00
Kuncaitis J., Sarasota	10.00
Mačernis P., Chicago	20.00
Matiukas J., Woodhaven ...	10.00
Milašius P., Cleveland	5.00
Mironaitė O., Chicago	20.00
Numgaudas V., Harbert ...	10.00
Petrakis V., Canada	5.00
Puteris A.J., Canada	30.00
Trečiokas K., Union	30.00
Trimakas D., Westlake	20.00
Vaičiūnas V., Myrtle B.	10.00
Vaišnys A., Los Angeles ...	20.00
Vaitaitis H., Old Saybrook ..	5.00
Vėbra P., Chicago	15.00
Vencus J., Coventry	10.00
Virbickas L., St. Pete.	5.00
Lietuvių Bend. Phila.	50.00
Bimbiris A., Los Angeles ...	10.00
Birutis D., Wayne	25.00
Dilba A., Phila.	20.00
Dovydaitis P., Los Angeles .	5.00
Gilvydis J., Franklin	20.00
Gleveckas A., Chicago	10.00
Jakubonis S., Chicago	10.00
Juodvalkis A., Chicago	20.00
Kiaušas J., Harrison	10.00
Leksas G., W. Spring	5.00
Lepeška J., Ormond B.	10.00
Mikoliūnas A., Cleveland ...	10.00
Mikoliūnas D., Cleveland ...	5.00
Mockus N., Yucaipa	10.00
Mučinskas O., So. Boston .	10.00
Pamataitis E., Albuquerque .	10.00
Penkiūnas J., Baltimore	5.00
Pliodžinskas V., So Euclid .	15.00
Radzickas L., Ann Arbor ..	10.00
Rukšėnas A., Cleveland	5.00
Sliteris Pr., Waukegan	5.00
Staškevičienė V., Redford ..	10.00
Valys V., Cleveland	5.00
Vilčinskas C., Gulfport	10.00
Zemaitis M., Amsterdam ...	10.00
Žilinskas P., Hemet	5.00
Lietuvių Fondas Chicago	2,000.00
Lietuvių Moterų klubas Waterbury	30.00
Bartkus P., Newbury	5.00
Cesna K., Worcester	10.00
Dovydenas L., Lenox	10.00
Kvecas S., Santa Monica ...	10.00
Lukas A., Dearborn	10.00
Mačys S., Cleveland	5.00
Šenbergas A., Cleveland ...	13.00
Sulmar D., Springfield	5.00
Spirikaitis A., Cleveland ...	25.00
JAV LB Cape Cod Apylinkė	50.00
Azukas A., Temple Hills	5.00
Bliudnikas St., Rochester ...	5.00
Bliudzius A., Detroit	10.00
Garla J., Juno Beach	10.00
Gaužinis J., Chicago	25.00

Juodaitis M., Norwalk	5.00
Karalius P., St. Croix	20.00
Viskanta G., Chicago	20.00
Yurkus J., Canada	20.00
Vyšniauskas Z., Malvern ...	30.00
Armanienė E., Baltimore ...	45.00
Juškėnas G., Cleveland	20.00
Karsokas A., Cleveland	3.00
Laniauskas EM., Richmond Hts.	15.00
Lesčinskis J., Dorchester ...	20.00
Mažeika V., Park Ridge	30.00
Sirgėdas K., Richmond H. ...	10.00
Vėblaitis J., Union	10.00
Kriaučeliūnas L., Lemont .	150.00

Clev. Liet. Pensininkų klubas

30.00
Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

NEPAMIRŠKITE

ATNAUJINTI

DIRVOS

PRENUMERATĄ

Staigios mirties amžinybėn
pašauktas

A. A.

INŽ. ALBERTAS MEILUS

giliai liūdesy paliko žmoną
ELENA, sūnus ALGĮ, EDA ir
LEONA. Reikšdami jiems gilią
užuojautą kartu liūdimė

J. ir R. Čiuberkliai
Anita Giedraitienė
Alfa Juodikis
V. ir A. Mauručiai
B. ir O. Maželiai
Z. ir S. Obeleniai
Joana Račylienė
P. ir O. Razgaičiai
V. ir O. Rociūnai
V. ir A. Staškai
E. ir J. Stepai
B. ir E. Steponiai
S. ir S. Sviderskai

MŪSŲ BRANGI MAMYTĖ

A. † A.
VILHELMINA GENIENĖ

Rugsėjo 12 dieną, 1991 metais, gailėstingas Dievas priėmė mūsų brangią mamytę į savo karalystę. Jos gyvenimas šioj žemėj buvo apdovanotas meile ir džiaugsmu. Jos meilė Lietuvai niekada neužgeso ir ji mirė žinodama, kad Lietuva ir vėl tapo laisva.

Mes širdingai dėkojame giminėms ir draugams, dalyvavusiems šermenyse ir laidotuvėse, išreiškusiems užuojautas, atsiuntusiems gėles, užprašiusiems šventas mišias, aukojusiems Lietuvos Fondui, Tautos Fondui ir Lietuvių Dukterų draugijai.

Dėkojame kanauninkui Antanui Zakauskui už šventų mišių auką ir maldas prie kapo. Nuoširdus ačiū visoms Birutinkėms už pravestą tokį įspūdingą atsisveikinimą ir p.Z. Juškevičienei už taip jautriai pasakytą atsisveikinimo kalbą.

Neturime galimybės visų čia suminėti, bet visiems reiškiamo nuoširdžią padėką.

Liūdesy likusios dukterys:

Liūda su šeima
Nijolė su šeima
Eglė su šeima